

Spøgelsesstuderende på Arts

Tre ud af fem førsteårsstuderende mødte ikke op til reeksamen

s. 19

#3
juni
2015

Revner og rystelser

Healthbyggeri i Universitetsparken
20 millioner kroner dyrere end forventet

s. 3

OMNIBUS

Aarhus Universitets avis

#3, årgang 3
juni 2015
omnibus.au.dk

Fokus på ansvarlig forskningspraksis

*Nye regler, nyt udvalg og nye rådgivere skal fremme
ansvarlig forskningspraksis på AU*

s. 6-9

s. 4-5

Over 30 procent økologi i AU's kantiner

Studenterskuffondens 11 kantiner på AU er blevet grønnere. På godt et år er det lykkedes direktør Kristina Kristensen at gøre mere end 30 procent af maden økologisk. Målet er at nå 90 procent i løbet af de næste fem år. Udfordringen er at holde prisen i bund og få fritureglade studerende med på vognen.

s. 11

»Der er ikke noget bedre end en elev, der siger: 'Fedt, nu forstår jeg det'«

Kasper Lindberg er frivillig lektiehjælper. Han studerer filosofi og lingvistik på AU, men hjælper gymnasie- og folkeskoleelever i alt fra historisk metode og kildekritik til at finde kubikroden af otte. Det hele foregår via en internet-forbindelse. Projektet Lektier Online har 200 frivillige i Aarhus, og hver dag får mere end 100 elever en hjælpende hånd.

s. 22-23

Alle kneb gælder i krig, kærlighed og konventionel æbleavl

Hvordan løser man dilemmaet om, at mange forbrugere på den ene side sætter høje æstetiske krav til æbler uden ormehuller og skurv, men på den anden side bliver skræmt ved tanken om pesticidrester i æblerne? Det har en forsker fra Institut for Fødevarer ved AU en løsning på. Hun har allieret sig med en frugtavl i Snaptun ved Horsens.

s. 12-14

En dekan takker af

»Jeg er måske barsk på det overordnede plan. Men jeg er et bløddyr på det personlige plan,« siger Svend Hylleberg om sig selv. Efter fire år på posten som dekan for Aarhus BSS vender han tilbage til professorgeringen på Institut for Økonomi. Tag med på en køretur i åben sportsvogn gennem Svend Hyllebergs mere end 50 år på AU.

kolofon

omnibus.au.dk

Omnibus udgives af Aarhus Universitet seks gange om året til universitetets studerende og ansatte. Omnibus har redaktionel frihed og redigeres uafhængigt af særinteresser hos nogen gruppe ved Aarhus Universitet.

Redaktionen

Vi modtager meget gerne input. Ring, skriv, eller kig forbi redaktionen:

Omnibus
Fuglesangs Allé 4,
bygning D (2623), lokale D2a
8210 Aarhus V
Telefon: 8715 3619
omnibus@au.dk

Lotte Bilberg, (*lobi*)
ansvarshavende redaktør
Telefon: 8715 3619
Mobil: 5133 5344
lobi@au.dk

Christian Garde Petersen, (*cgp*)
journalist
Telefon: 8715 3058
Mobil: 2118 6272
garde@au.dk

Marie Groth Andersen, (*mga*)
journalist (barsel)
Telefon: 8715 3058
Mobil: 5133 5053
mga@au.dk

Sara Rosenkilde Kristiansen, (*srk*)
studenterskribent
sark@au.dk

Foto
Lars Kruse, fotograf
lk@au.dk

Jesper Rais, fotograf
jesperrais@au.dk

Anders Trærup, fotografelev
avt@au.dk

Maria Randima, fotografelev
mrbs@au.dk

Design og layout

Astrid Friis Reitzel, grafisk designer
afr@au.dk

Oversættelse

Peter Lambourne, oversætter
peter@lambourne.dk

Korrektur

Marie Lauritzen, ph.d., Vision Editing
post@visionediting.dk

Produktion
vahle*nikolaisen

Oplag
10.000

ISSN 2245-9456

Distribution

Intern post på Aarhus Universitet.
Den nyeste udgave af *Omnibus* kan findes i standere og kantiner overalt på universitetet.

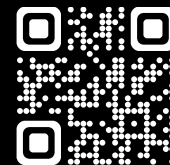
Annoncer

Tom A. Poulsen, A&P University Solutions
Telefon: 6128 8517
tp@apuss.dk

In English, please!

Omnibus is published in English as a web-based newspaper.

Just scan the code with your smartphone if you'd like to read the newspaper in English.

You can also find the English version at omnibus.au.dk/en

Healthbyggeri ryster Steno Museet for millioner

RYSTENDE Vibrationer fra opførelsen af Healths nye forskningsbygning i Universitetsparken påvirkede sidste efterår udstillingerne på Steno Museet i en sådan grad, at byggeriet måtte indstilles. I stedet for at betale for, at museet kunne holde midlertidigt lukket, valgte dekanen på Health en løsning, der ifølge Bygningsstyrelsen har gjort byggeriet 20 millioner kroner dyrere.

af Christian Garde Petersen
foto: Lars Kruse

Det var bogstavelig talt en rystende oplevelse for de ansatte på Steno Museet, da bygningsarbejdere sidste efterår begyndte at banke store jernkonstruktioner ned i nabogrunden i Universitetsparken, hvor Health opfører Institut for Biomedicins nye forskningsbygning.

»Museumsgenstande begyndte simpelthen at falde ned fra hylderne. Og nogle af de store kikkerteer, vi har, begyndte at glide ud af deres ophæng,« siger Bent Lorentzen, der er direktør for Steno Museet, som drives af Science and Technology (ST).

Byggeriet blev derfor sat på standby, og dekan på Health Allan Flyvbjerg måtte sammen med projektets styregruppe i tænkeboks for at overveje mulige løsninger.

Løsning nummer ét: ni millioner kroner på bordet

En af mulighederne var, at Health skulle dække udgifterne for, at Steno Museet kunne pakke udstillingerne sammen og holde lukket, mens arbejdet med jernkonstruktionerne stod på.

Museumsdirektør Bent Lorentzen blev derfor bedt om at regne på, hvad det ville koste at flytte museumsgenstandene, lukke museet ned og genåbne igen. Ni millioner kroner, svarede direktøren.

Og det er penge, Allan Flyvbjerg ikke bare lige hiver op af lommen, siger dekanen.

»Fakultetet har ikke ni millioner stående. Det ville betyde, at pengene skulle hentes andre steder i vores budgetter, og i værste fald, at vi skulle afskedige folk.«

Løsningen ville samtidig medføre, at byggeriet skulle stå stille, mens museet pakkede sammen. Det er ikke gratis.

Den rådgivende ingeniør estimerede omkostningerne for at sætte byggeriet på standby, udskydelse af aftaler om leverancer samt øvrige følgeudgifter til cirka 8,5 millioner kroner. Det fremgår af et mail svar til *Omnibus* fra Bygningsstyrelsen, som er bygherre på projektet.

En fortsættelse af den oprindelige metode til nedsætning af jernkonstruktioner ville ydermere betyde risiko for uforudsete skader på inventar i bygning 1110 og 1120, der ligesom Steno Museet var blevet påvirket af vibrationerne fra byggepladsen. Begge bygninger tilhører ST og huser blandt andet fagene bioinformatik og geologi.

Løsning nummer to: Tysk assistance for 20 millioner kroner

Så i stedet for at sende en check til sin kollega, dekan på ST Niels Christian Nielsen, valgte Allan Flyvbjerg i samarbejde med styregruppen for byggeriet at lade en tysk underentreprenør stå for nedsætningen af jernkonstruktionerne.

Entreprenørfirmaet benytter nemlig en mindre voldsom metode med slidse-

vægge, som hverken larmer eller udsender rystelser.

Til gengæld har beslutningen om assistance fra Tyskland fordyret byggeriet med omkring 20 millioner kroner, fremgår det af mailsvaret fra Bygningsstyrelsen.

De penge skal findes et andet sted i det samlede bygge- og renoveringsbudget på en lille milliard, fortæller Allan Flyvbjerg.

»Vi har ikke flere penge til projektet end dem, der er budgetteret med fra start,« fastslår han.

Må ofre forskningsfaciliteter

Ud over opførelsen af den nye forskningsbygning dækker det samlede budget over renovering af Bartholinbygningen (1240-1245) og det tidligere Anatomi på Wilhelm Meyers Allé (1230-1235), der i dag er en del af Institut for Biomedicin.

På grund af ekstraudgifterne i forbindelse med nybyggeriet må dekanen nu gå på kompromis med renoveringsprojektet.

»Det betyder, at der vil være enkelte planlagte laboratorier på Anatomi, som vi i første omgang i stedet må indrette til kontorer og opholdsrum,« siger han.

Allan Flyvbjerg håber imidlertid stadig, at det vil være muligt at finde penge andre steder i det samlede projekt, så laboratorierne alligevel kan gennemføres, som det oprindeligt var planlagt.

fakta

Dyre løsningsforslag

1. Lukning af Steno Museet:

– Cirka 9 millioner kroner. For at dække museets omkostninger ved lukning. Penge, som dekan Allan Flyvbjerg skulle have op af lommen med det samme.

– Cirka 8,5 millioner kroner i følgeudgifter ved at sætte byggeriet på standby. Penge, som skulle findes i det samlede byggebudget.

I alt cirka 17,5 millioner kroner.

2. Ændring af spunsmetode (metode til nedsætning af jernkonstruktioner):

I alt cirka 20 millioner kroner.

Penge, som nu skal findes i det samlede byggebudget.

Se omnibus.au.dk for fakta om byggeriet og uddybning af udgifter forbundet med lukning af Steno Museet.

»De første procent er de letteste, når man vil omlægge til økologi. De sidste 20 er toppen af Mount Everest. Det bliver svært, men jeg tror, det er opnåeligt. Det kræver gode samarbejder med leverandører, landmænd og producenter,« siger direktør for Studenterhusfonden Kristina Kristensen. Hun har mange års erfaring inden for økologisk køkkenomlægning, senest som kantineleder hos Vestas.

»Økologi er stadig noget, mange reagerer kraftigt på«

NYE BOLLER PÅ SUPPEN På godt et år er over en tredjedel af maden i Studenterhusfondens 11 kantiner blevet økologisk. Skal det lykkes at nå målsætningen på 90 procent økologi i 2020, må der skæres ned på kødet, og så skal overgangen ske glidende for ikke at skræmme fattige og fritureglade studerende væk, lyder det fra Studenterhusfondens direktør.

af Christian Garde Petersen
fotos: Maria Randima

Er maden i din kantine blevet lidt grønnere? Har dagens ret fået en mere naturlig smag? Og har brødet fået en sprødere skorpe? Så er det, fordi Kristina Kristensen er nået et godt stykke af vejen på sin mission.

Den tidligere kantineleder hos Vestas tiltrådte i marts sidste år som ny direktør for Studenterhusfonden, der driver 11 af AU's 15 kantiner.

Da hun sagde ja til jobbet, tog hun samtidig imod udfordringen om at gøre 90 procent af maden økologisk inden 2020. Det betyder også, at det er slut med halvfabrikata og bake off-brød; maden bliver nu lavet fra bunden og af friske og bæredygtige råvarer.

På godt et år er det lykkedes Kristina Kristensen og hendes ansatte at nå op over 30 procent økologi. Og det er realistisk at nå målsætningen, vurderer direktøren, selvom hun indrømmer, at det er en stor mundfuld.

»Hvis man har ubegrænset økonomi, kan man godt lave én til én-omlægning til økologi. Men så ville det blive et sted mellem 30 og 40 procent dyrere at lave

maden. Vores mål er, at det ikke skal blive dyrere, og at brugerne ikke skal betale mere, end de gør i dag,« siger hun.

Mindre kød og mere sæsongrønt

Det betyder blandt andet, at der bliver sparet på kødet i forhold til tidligere. Derudover er der kommet mere fokus på sæsonbestemt frugt og grønt, fortæller Kristina Kristensen.

»Vores gæster finder ikke sommergrønt om vinteren, ligesom vi ikke vil flyve frugten ind fra Langtbortistan. Til gengæld har vi nogle gode, troværdige leverandører, som kan lave nogle gode priser til os, alt efter hvad de ligger inde med lige nu,« siger hun.

Samtidig handler det om at begrænse spildet så meget som muligt, hvis det skal lykkes Studenterhusfonden at nå det ambitiøse økologiske mål, siger direktøren.

Økologi under radaren

Selvom mange studerende er interesse-rede i mad, der er fornuftigt at forbrænde, giver god energi og ikke er fyldt med tilsætningsstoffer, så kræver det tid at vænne brugerne til de nye økologiske boller på suppen, siger Kristina Kristensen. Derfor er hun påpasselig med at udbasunere de sunde budskaber for tidligt.

»Økologi er stadig noget, mange reagerer kraftigt på, så vi har bevidst ikke

gjort så meget for at markedsføre det endnu. Det er lettere at acceptere forandringerne, hvis man stadig fastholder noget genkendeligt,« siger hun.

Af samme grund er det ekstra vigtigt at holde priserne i bund, forklarer hun.

»Hvis jeg laver en prisstigning nu, så ved jeg godt, hvordan det kommer til at lyde. Så bekræfter jeg alle de fordomme, der er omkring hele vores projekt.«

Humanister er til helse, it-norder til fritter

Den sunde udvikling er blevet modtaget forskelligt i Studenterhusfondens kantiner. Blandt humanisterne i Nobelparken er økologien et hit. De er meget bevidste og vil også gerne spise vegetarisk, siger Kristina Kristensen.

Til gengæld har der været en faldende omsætning i samfundsfagenes kantine og i IT-huset.

»Jeg tror ikke nødvendigvis, det har noget at gøre med økologi, men mere, at vi er blevet lidt for sunde i vores tilbud i forhold til, hvad der efterspørges i netop de kantiner.«

Især i IT-huset har de studerende haft svært ved at acceptere, at pommers fritene er blevet skiftet ud med rigtige ovnbagte kartofler, fortæller hun.

fakta

Studenterhusfondens kantiner på AU

Stakladen
INCUBA Åbogade (IT-huset)
IT-hjørnet
Tandlægeskolens kantine
Samfundsfagenes kantine
Trøjborg kantine
Teologis kantine
INCUBA Skejby
Moesgaard kantine
Dale's Café

1,7 millioner til økologisk efteruddannelse

Studenterhusfondens direktør Kristina Kristensen sender fra januar 2016 sine medarbejdere på efteruddannelse inden for økologi. Hun har søgt midler hos Erhvervs- og Naturstyrelsen og fået 1,7 millioner kroner til formålet.

Der er biksemad på menuen i Stakladen, og køkkenleder Anders Langvad Petersen skærer de økologiske rødbeder ud i indbydende rustikke stykker. Han har tidligere arbejdet under Kristina Kristensen i Vestas og er en af flere medarbejdere, som er rykket med deres chef til AU for at være med til endnu et økologisk eventyr.

Halvdelen af personalet skiftet ud

Kristina Kristensens økologiske mission har medført radikale ændringer i produktionen og derfor sat nye faglige krav til de ansatte i Studenterhusfonden.

Det betyder, at medarbejderstaben i dag har en helt anden sammensætning, end før Kristina Kristensen satte sig i direktørstolen.

For det første er antallet af medarbejdere blevet skåret ned fra lidt under 70 til 52 ansatte. Derudover er omkring 25 medarbejdere blevet skiftet ud undervejs.

»Jeg havde ikke forudset, at det ville blive så stor en del. Det kom meget bag på mig, at der var så langt fra de mål, Studenterhusfonden har i dag, og så medarbejderstabens forventninger og mål,« siger hun.

Direktøren vil ikke sætte tal på, præcis hvor mange ansatte hun har været nødt til at afskedige, men en del af udskiftningen er grundet naturlig afgang, fortæller hun. Derudover har 10-12 tidligere ansatte selv valgt at stoppe.

»Det er forfærdeligt at skulle afskedige folk. Så derfor er det også dejligt, at nogle selv har valgt ikke

at være en del af omlægningen. Det har givet mig mulighed for at ansætte andre folk med de nødvendige kompetencer,« siger hun.

I ledelseslaget er ni ud af de tidligere 10 ledere blevet skiftet ud. Kun tjenerlederen har beholdt sin taburet.

»Det er ikke særlig god reklame, og det var ikke mit udgangspunkt. Men jeg var hurtigt klar over, at når jeg skal løfte sådan en stor opgave, bliver jeg nødt til at have nogle ledere, der synes, det her er næsten lige så fedt, som jeg selv synes,« siger Kristina Kristensen.

Bestyrelsesformand i Studenterhusfonden Erik Meineche Schmidt har ingen kommentarer til udskiftningen i medarbejderstaben. Det er et ledelsesmæssigt ansvar, som bygger på en faglig vurdering, siger han.

»Vi blander os ikke detaljeret i personalepolitikken og i, hvem der skal ansættes hvor i køkkenet og til hvad. Vores interesse er, at der drives en så sund og god forretning som muligt. Så længe direktøren gør det, er vi godt tilfredse.«

Svend Bjerring Schmidt.
Læser historie på fjerde semester

»I min optik er smagen vigtigere, end om det er sundt. Men det er lykkedes dem at vægte det sådan, at maden både smager godt og er sund. Generelt synes jeg, det er blevet en bedre kantine med mere variation.

Grundtanken om økologi og en større respekt for både dyr og dyrkningsmetoder er sympatisk. Jeg tror måske, priserne er steget en lille smule på grund af det, men jeg synes, de er fair.

Jeg savner dog de focaccia, der var der tidligere. De kostede kun en tier, og jeg købte dem tit, hvis jeg lige manglede noget til en forelæsning. De var sikkert ikke sunde, men det var hurtigt og billigt.«

Voæpop:

Sundt og godt, eller ...?

Omnibus har spurgt tre brugere i Nobelparkens kantine, hvordan de oplever ændringerne i menuen. Alle tre kommer i kantinen mindst en gang om ugen.

Lotte Kofod Ludvigsen.
Specialekonsulent, Arts Karriere

»Brødet er blevet virkelig godt. Det er emmeryskvalitet. Og deres kokosmakroner er endnu bedre.

Jeg har lagt mærke til, at de har annonceret med økologi. Og de har sagt, de er gået over til at lave håndværk fra bunden. Det kan man godt smage. Både kvalitet og udbud er øget markant.

Vi roser ofte kantinedamerne. De gør vores hverdag bedre.«

Thomas James Pheasant.
Læser engelsk og historie på ottende semester

»Tidligere gad jeg ikke købe de varme retter. Det gør jeg nu. Maden virker ikke masseproduceret og kedelig.

Idéen om økologi er udmærket, forudsat at der bliver taget højde for, at brugerne er studerende på SU. Vi vil selvfølgelig gerne have god og lækker kvalitet, hvis det kan betales.

Men hvis økologi betyder, at man bliver presset på pengepungen og bliver nødt til at begrænse sig, så er det lige meget. Så køber man det ikke.«

fakta

Overtager underskudsforretning

Da Kristina Kristensen sidste sommer satte sig i direktørstolen for Studenterhusfonden, overtog hun en underskudsforretning.

Der har været røde tal på bundlinjen siden 2011, hvor årets resultat viste et underskud på 101.742 kroner. I 2012 voksede underskuddet til 279.946 kroner og i 2013 til 385.694 kroner.

Kristina Kristensen håber at kunne vende udviklingen, så 2015 som minimum går i nul, siger hun.

»Det kræver ekstremt meget af os at skabe en sund forretning. Vi kunne måske godt være et par medarbejdere mere, end vi er, men det er nødvendigt at spare, for vi skal simpelthen ikke lave et underskud i år,« siger hun.

Fokus på ansvarlig forskningspraksis

NYE REGLER, NYT UDVALG OG NYE

RÅDGIVERE Uafhængige rådgivere i ansvarlig forskningspraksis vil inden længe være en realitet på alle fakulteter på AU. Forskere og for eksempel laboranter skal i fortrolighed kunne trække på rådgiverne, hvis de oplever problemer med forskningspraksis i dagligdagen – eller hvis de ligefrem har mistanke om videnskabelig uredelighed i forskningsmiljøet. De særlige rådgivere vil efter indstilling fra de akademiske råd blive udpeget af dekanerne senest i slutningen af juni.

Lokalt beredskab

Rektor Brian Bech Nielsen vil efter indstilling fra

de akademiske råd i samme ombæring udpege to medlemmer fra hvert fakultet, som skal udgøre et nyt Udvalg for Ansvarlig Forskningspraksis. Udvalget skal afløse det praksisudvalg, som de seneste 15 år har fungeret som et lokalt beredskab, der har taget sig af sager om mulige brud på god videnskabelig forskningspraksis begået af forskere med tilknytning til AU.

Afsættet for de nye rådgiveres og det nye udvalgs arbejde er et nyt regelsæt til sikring af videnskabelig integritet og ansvarlig forskningspraksis, som efter en længere høringsproces i de faglige miljøer er blevet vedtaget i universitetsledelsen, og som er trådt i kraft 25. marts i år.

tema af Lotte Bilberg

fotos: Jesper Rais

Ansvarlig forskningspraksis s. 6-9

Eksempel på en sag behandlet i Praksisudvalget

Konflikter mellem hovedvejleder og ph.d.-studerende

Konflikt mellem hovedvejleder og nuværende eller tidligere ph.d.-studerende er et tilfælde, hvor det kan komme til klagesager om brud på god videnskabelig forskningspraksis. Sager, som professor Palle Bo Madsen også har beskæftiget sig med i Praksisudvalget. Han betegner dem som meget svære. Og som meget ubehagelige.

»Vi har oftest fået en klage fra enten en vejleder eller en ph.d.-studerende fra de områder, hvor de studerende typisk arbejder tæt sammen med deres vejleder og eventuelt også publicerer sammen. Så kan det være svært at finde ud af, hvem der lavede hvad, hvis der senere opstår en kontrovers mellem vejleder og studerende. Vi har både haft sager, hvor en vejleder efterfølgende har fået en påtale, og sager, hvor en tidligere ph.d.-studerende efterfølgende har fået en påtale,« fortæller formand for Praksisudvalget, professor Palle Bo Madsen.

Eksempel på en sag behandlet i Praksisudvalget

Hvor er datadokumentationen?

En forsker havde fået publiceret en afhandling på baggrund af nogle empiriske undersøgelser, men da andre forskere efterfølgende ville dykke ned i det underliggende datamateriale for at efterprøve forskerens forsøg, var forskeren ikke i stand til at fremlægge sine data.

»I denne sag kunne vi ikke rent bevismæssigt komme frem til, at den pågældende bevidst havde snydt, for det kunne godt forholde sig, som den pågældende forklarede til os. Det, man gjorde, var at sige, at både den pågældende og institutionen skulle have sikret sig bedre i forhold til en betryggende opbevaring og efterfølgende dokumentation af data. Det var et fælles ansvar,« fortæller formand for Praksisudvalget, professor Palle Bo Madsen.

Sager behandlet i Praksisudvalget

År (for sagens start)	Antal sager
2002	2
2003	2
2008	1
2013	1
2014	1
2015	2 (under behandling)

Kilde: formand for Praksisudvalget, juraprofessor Palle Bo Madsen.

fakta

Praksisudvalget

Praksisudvalget har i opdrag at behandle sager om eventuelt brud på god videnskabelig praksis i forbindelse med forskning ved Aarhus Universitet. Grundlaget for udvalgets arbejde har været et regelsæt til sikring af god videnskabelig praksis, som universitetsledelsen vedtog i år 2000.

Udvalget beskæftiger sig ikke med sager, som er så alvorlige, at de bør behandles ved Udvagene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (UVVU), som hører under Uddannelses- og Forskningsministeriet.

»Praksisudvalget er et lokalt beredskab mod eventuel krænkelse af god videnskabelig praksis på Aarhus Universitet, og vi skal ses som et supplement til det landsdækkende UVVU. Det har aldrig været meningen, at vi skal behandle en klage i konkurrence med UVVU. Og netop af den grund har vi altid haft mulighed for at beslutte, om vi selv vil behandle en klage, eller om den bør henvises til UVVU. Får vi en klage, som allerede er indbragt for UVVU, går vi ikke ind i sagen,« siger formand for Praksisudvalget, professor Palle Bo Madsen fra Juridisk Institut.

Praksisudvalget vil blive erstattet af Udvalget for Ansvarlig Forskningspraksis, og det nye udvalgs grundlag vil være det nye regelsæt til sikring af videnskabelig integritet og ansvarlig forskningspraksis ved AU, som er vedtaget af universitetsledelsen i foråret.

Syv sager på 15 år

KLAGER OVER FORSKERE Manglende angivelse af kilder, sjuksk og utilstrækkelige data har været det typiske indhold i de sager om muligt brud på god videnskabelig praksis, som siden årtusindskiftet har været behandlet af Praksisudvalget på AU.

Praksisudvalget har taget sig af klager om muligt brud på god videnskabelig praksis i forbindelse med publicerede videnskabelige arbejder, som er udført af forskere med tilknytning til AU.

Gennem de 15 år udvalget har eksisteret, har det afsluttet syv sager, mens to klagesager for tiden er under behandling i udvalget, fortæller professor Palle Bo Madsen fra Juridisk Institut, som har været formand for Praksisudvalget, siden det blev nedsat i år 2000.

Klagerne er kommet fra miljøerne

Klagerne, som har været indgivet til Praksisudvalget, har typisk været fra en forsker på AU, som har klaget over en anden forsker på AU.

»Enhver har i princippet kunnet sende en klage til os, så længe den har handlet om forskere med tilknytning til Aarhus Universitet. Men klagerne er oftest kommet røde fra systemet. Og i nogle få tilfælde fra forskere uden tilknytning til AU, som har klaget over forskere med tilknytning til AU. Ledelsen har ikke forelagt sager for os, selvom

der har været eksempler på sager, som kunne være indbragt for os. Ledelsen har i de tilfælde behandlet sagerne som personalesager,« fortæller formanden.

Manglende henvisning til kilder

Samtlige sager, som har været behandlet i udvalget, falder i en af to kategorier. Den første kategori handler om det, der i den grove version bliver kaldt plagiat, siger Palle Bo Madsen.

»Men vi har aldrig haft en sag, hvor der var tale om decideret plagiat med bevidst forsøg på at skjule sine kilder. Derimod har vi behandlet sager, som har handlet om, at man ikke tydeligt nok har angivet sine kilder, selvom man tydeligvis har brugt andres arbejder. Så det har simpelthen været sjuksk med kildehenvisninger. Og med referencer til andre forskere, hvis arbejde man bruger og bygger videre på i sin egen forskning.«

Utilstrækkeligt datagrundlag

Forskere, som ikke har kunnet fremlægge et tilstrækkeligt data-

grundlag til at underbygge de resultater, som de har publiceret, udgør den anden kategori, forklarer formanden.

»Vi har i hvert fald ikke kunnet konstatere, at der har været tale om egentlig videnskabelig uredelighed i de sager, vi til dato har behandlet i denne kategori. Men vi har konstateret, at der har været tale om dårlig udførelse, sjuksk og manglende omhyggelighed.«

Påtale

Praksisudvalget har fungeret som et rådgivende udvalg for rektor, og det har derfor ikke haft til opgave selv at træffe afgørelse i sager.

»Derimod har vi skrevet en indstilling til rektor med en vurdering af sagerne og eventuelt med en anbefaling af, hvad vi syntes, han skulle foretage sig i en sag, efter vi har behandlet den. Rektor har typisk delegeret sagen videre til den relevante dekan, og den typiske sanktion har været, at en forsker har fået en påtale, hvor der har været anledning til det,« siger Palle Bo Madsen. *lobi*

”

Men vi har konstateret, at der har været tale om dårlig udførelse, sjuksk og manglende omhyggelighed.

Palle Bo Madsen, formand for Praksisudvalget

Eksempel på en sag behandlet i Praksisudvalget

Uenighed om forfatterskab

To forskere, som havde arbejdet tæt sammen om et projekt, blev efterfølgende uenige om forfatterskabet. Forskerne var blandt andet uenige om, hvorvidt de kunne publicere noget af materialet udelukkende i deres eget navn. Den ene forsker endte med at indgive en klage over den anden.

Den indklagede forsker fik efterfølgende en påtale for ikke i tilstrækkelig grad at have nævnt den anden forsker i en publikation, som han udgav i eget navn.

Kilde: formand for Praksisudvalget, professor Palle Bo Madsen.

Eksempel på en sag behandlet i Praksisudvalget

Bragte sin egen sag for Praksisudvalget

En forsker henvendte sig til udvalget for at få dets ord for, at vedkommende ikke havde foretaget sig noget galt i forhold til et publiceret arbejde.

»Hvis nogen i miljøet bebrejder dig noget, og du måske forudser risikoen for en klagesag, er der også mulighed for, at du så at sige kan foregribe det ved selv at forelægge sagen for Praksisudvalget. Vi vurderede i denne sag, at forskeren ikke havde henvist til kilderne helt i overensstemmelse med, hvad der burde have været gjort ifølge god videnskabelig forskningspraksis,« fortæller formand for Praksisudvalget, professor Palle Bo Madsen.

Professor Palle Bo Madsen fra Juridisk Institut har været formand for Praksisudvalget siden dets oprettelse i år 2000. Han betegner udvalget som et lokalt beredskab mod eventuel krænkelse af god videnskabelig praksis på Aarhus Universitet. Og understreger, at Praksisudvalget skal ses som et supplement til det landsdækkende Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed. Praksisudvalget vil nu blive erstattet af Udvalget for Ansvarlig Forskningspraksis. Medlemmerne af det gamle udvalg kan indstilles til det nye udvalg.

» fortsat

Rådgivere klar med uafhængig, fortrolig rådgivning i ansvarlig forskningspraksis

UVILDIG RÅDGIVNING Rådgivere i ansvarlig forskningspraksis vil i slutningen af juni være udpeget på alle fire fakulteter med det formål at stå til rådighed for fortrolig rådgivning til alle, der deltager i forskningsaktiviteter.

Rådgiverne i ansvarlig forskningspraksis skal ikke opfattes som en erstatning for forskningslederen, institutlederen eller dekanen. Så den, der foretrækker det, kan fortsat gå til ledelsen med et spørgsmål, et problem eller en mistanke i forbindelse med ansvarlig forskningspraksis.

Derimod skal rådgiverne ses som et supplement til ledelsen og som en mulighed for fortrolig, uafhængig rådgivning til enhver, der deltager i forskningsaktiviteter. Fortrolig rådgivning

skal forstås på den måde, at rådgiverne i ansvarlig forskningspraksis ikke må videregive oplysninger til ledelsen, som de har fået i forbindelse med deres rådgivning.

Mistanke om uredelighed

Hvis for eksempel en forsker eller en laborant giver oplysninger, som kan give mistanke om uredelighed – eller anden adfærd, der strider mod ansvarlig forskningspraksis – skal rådgiveren henstille til, at den, der giver oplysningerne, brin-

ger sin viden videre til institutlederen, Udvalget for Ansvarlig Forskningspraksis på AU eller til Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed under Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Tavshedspligt undtagen når ...

Rådgiveren skal selv reagere og er ikke bundet af sin tavshedspligt, hvis hun eller han i forbindelse med en rådgivning får kendskab til meget alvorlige overtrædelser af ansvarlig forskningspraksis. Hvilket for eksempel vil sige

overtrædelser, som på grund af fremgangsmåden er af særlig grov beskaffenhed, er begået gentagne gange eller er begået af flere i forening.

Høj faglig legitimitet og integritet

Rådgiverne vil blive udpeget blandt lektorer, seniorforskere, professorer eller emeriti ved AU, som har stor indsigt i ansvarlig forskningspraksis, har bred og lang forskningserfaring, og som besidder høj faglig legitimitet og integritet. *lobi*

Hvad er formålet med det nye regelsæt for ansvarlig forskningspraksis ved AU?

FORMEL RAMME Formålet med AU's nye regelsæt for videnskabelig integritet og ansvarlig forskningspraksis, som er trådt i kraft 25. marts i år, er at sætte de formelle rammer, som skal være med til at fremme ansvarlig forskningspraksis ved Aarhus Universitet.

Desuden sætter reglerne rammerne for rådgivning om ansvarlig forskningspraksis, som blandt andet er lagt i hænderne på nye rådgivere på fakulteterne. Og for håndtering af mistanke om brud på ansvarlig forskningspraksis, som vil være en opgave for det nye Udvalg for Ansvarlig Forskningspraksis på AU.

AU's regelsæt angår forskning, som bliver udført – eller er blevet udført – ved Aarhus Universitet.

AU tilslutter sig retningslinjerne i The Danish Code of Conduct for Research Integrity, og AU's regelsæt har afsæt i dette kodeks. The Danish Code of Conduct for Research Integrity tager udgangspunkt i en række internationale erklæringer og prin-

cipper for forskningsintegritet og ansvarlig forskningspraksis på tværs af fagområder.

Med regler følger retningslinjer

Sammen med det nye regelsæt for ansvarlig forskningspraksis følger retningslinjer, som uddyber intentionerne med regelsættet.

Omnibus linker til »Aarhus Universitets regelsæt til sikring af videnskabelig integritet og ansvarlig forskningspraksis ved Aarhus Universitet« og retningslinjerne »Ansvarlig forskningspraksis ved Aarhus Universitet« på omnibus.au.dk

Se også portalen »Ansvarlig forskningspraksis på Aarhus Universitet«, som du finder på au.dk ved at søge på »ansvarlig forskningspraksis«. *lobi*

fakta

Hvad er videnskabelig uredelighed?

»Aarhus Universitet følger anbefalingerne i The Danish Code of Conduct for Research Integrity og UVVU's definition af videnskabelig uredelighed og andre brud på ansvarlig forskningspraksis:

- Videnskabelig uredelighed (Research Misconduct)
De centrale fænomener er fabrikation, falsifikation og plagiering og andre alvorlige brud på ansvarlig forskningspraksis, der er begået forsætligt eller groft uagtsomt.
- Andre brud på ansvarlig forskningspraksis (Questionable Conduct of Research)
Det drejer sig om handlinger, der repræsenterer brud på ansvarlig forskningspraksis, men som ikke kan klassificeres som uredelighed.«

*Uddrag fra retningslinjerne
»Ansvarlig forskningspraksis ved Aarhus Universitet«*

»Vi skal have den akademiske refleksion tilbage«

FORSKNINGSKULTUR Forskerne på Health har som de første på AU fået et sæt standarder for ansvarlig forskningspraksis, som er så hands-on, at de er lige til at hive op af kittellommen og handle efter i hverdagen på afdelingen eller laboratoriet.

Hvem bør stå som medforfattere på en videnskabelig artikel – og måske nok så interessant i denne sammenhæng: Hvem bør ikke stå der? Hvordan ligger det lige med opbevaring af personfølsomme data på bærbare computere? Og hvordan fører man egentlig en protokol, så der ikke er en finger at sætte på noget?

Prodekan Lise Wogensen fra Health har netop været med til at lægge sidste hånd på et sæt konkrete standarder i ansvarlig forskningspraksis, som er rettet mod forskere inden for det sundhedsvidenskabelige forskningsfelt.

Stor variation i kulturen

Forskerne kan blandt andet få svar på spørgsmålet om, hvem der skal stå som forfattere på en artikel, da det er nøjagtigt beskrevet i standarderne. Medforfatterskab og placering i rækkefølgen af forfattere er et emne, som ifølge Lise Wogensen kan »være rod til evig splid mellem forskere« inden for det sundhedsvidenskabelige område.

»Der er nogle miljøer, hvor hovedvejlederen aldrig kommer med på en publikation. Det er den studerende selv eller den, der producerer arbejdet, der står som forfatter. Og i andre miljøer ved vi jo godt, at der er en hel flok med i udarbejdelsen af artiklen. Så når standarderne er så operationelle, er det for at skabe en fælles forståelse af, hvad der er ansvarlig forskningspraksis,« siger Lise Wogensen.

Processen er vigtigst

Prodekanen har ud over de specifikke standarder for Health også været med helt fremme i arbejdet med det overordnede regelsæt og retningslinjer for ansvarlig forskningspraksis på AU.

»Det, der er intentionen med det her arbejde, er at få gang i nogle diskussioner i forskningsmiljøerne. Få forskerne til at reflektere over egen praksis. Så processen er sådan set det vigtigste,« siger Lise Wogensen.

Hun fortsætter:

»Der er en hel række handlinger, man foretager for at slippe over, hvor gærderet

Prodekan på Health Lise Wogensen har været med til at formulere retningslinjerne for ansvarlig forskningspraksis på AU. Senest har hun været med til at skrive nogle meget konkret formulerede standarder, som har afsæt i de fælles retningslinjer, men som udelukkende gælder for det sundhedsvidenskabelige område.

er lavest, som medfører, at ens forskning måske ikke har den samme troværdighed, som den ville have haft, hvis man lige tog sig lidt ekstra tid til for eksempel at validere sine metoder. Eller skrev den rette referenceliste. Og jævnligt satte sig ned med sine studerende og dem, man superviserer i forskningsgruppen, for at diskutere hinandens rådata.«

Og det gør man ikke i dag?

»Tiden er blevet sparsom med pres fra mange sider. Det kan man for eksempel se, når man har møder med ph.d.-studerende og andre forskere, hvor alt stort set bliver præsenteret i PowerPoint. Og det ser da også rigtig flot ud, for de er rigtig gode til det. Men du kan jo ikke se, om der er taget nogle værdier ud, og du kan ikke se, hvor data kommer fra. Men det skal man jo diskutere, for der er langt fra, at man har planlagt forsøg, til man ser det færdige resultat. Og der kan være skåret mange hjørner undervejs. Så vi skal have den akademiske refleksion tilbage.«

Hvad mener du med, at refleksionen skal tilbage?

»Tingene skal gå så hurtigt, hvilket også er den årsag, som der bliver peget på i den udenlandske litteratur. Fra den ene artikel til den næste skal der jo helst ikke gå nogen tid, fordi du har det her krav om hele tiden at producere. Og skrive i de bedste tidsskrifter. Du hører jo også, at de enkelte forskere har rigtig travlt.«

Hvordan finder forskerne så tid til det, når realiteterne er, som du beskriver?

»Det er jo en kombination. Vi kan prøve at få forskerne til at reflektere over god videnskabelig praksis i deres daglige virke. Samtidig med at vi prøver at sige til ministerier og bevillingshavere – og når vi laver ansættelser: Prøv at tænke på, at det ikke er antallet af artikler, det kommer an på, men kvaliteten af det, der bliver produceret.« lobi

noter

De studerende, som forvirrede over situationen var søgt ud i regnen, kunne i det mindste glæde sig over, at der ikke var eksamener på Fuglesangs Allé tirsdag 5. maj, hvor der blev sendt et brev med en bombetrussel til Aarhus BSS. (Foto: Christian Garde Petersen).

Bombetrussel mod Aarhus BSS - igen, igen, igen

Studerende og medarbejdere oplevede atter afbrydelser i undervisningen som følge af en bombetrussel, der tirsdag formiddag 5. maj blev sendt til Aarhus BSS på Fuglesangs Allé i Aarhus. Østjyllands Politi vurderede denne gang, at det ikke var nødvendigt at evakuere bygningerne, sådan som det tidligere har været tilfældet.

Pressekoordinator Marianne Morgen fra Østjyllands Politi fortæller til *Omnibus*,

at politiet er i gang med at efterforske tekniske spor, men at politiet ikke er kommet tættere på anholdelser i sagen.

Tre tidligere studerende blev 1. oktober sidste år i Vestre Landsret dømt for en bombetrussel mod Fuglesangs Allé, som den ene af dem indtelefonerede i december 2012. Mange studerende fik dengang deres eksamen afbrudt, og politiet evakuerede alle fra bygningerne. *lobi*

Fællesskab, flirt og frikadeller

»Pensionatets kulturhistorie – Fællesskab, flirt og frikadeller«, der netop er udkommet på Aarhus Universitetsforlag, er en herlig sag både for de tilbageskuende og de fremadskuende. Fra midten af 1800-tallet og frem til Anden Verdenskrig drev især dygtige og driftige kvinder pensionater i snart sagt alle byer. Her kunne de mange, som flyttede fra landet til byen for at arbejde eller studere, finde et sted at bo og spise. Hvilket de ellers ikke havde de store muligheder for i tiden før parcelhus, kantiner, takeaway og kollegier.

»I dag virker pensionaternes særlige blanding af fællesskab, flirt og frikadeller umiddelbart gammeldags,« skriver museumsinspektør Mette Tapdrup Mortensen, der er forfatter til bogen. Hun fortsætter:

»Men med vores stigende fokus på bæredygtighed og minimering af ressourceforbrug kan vi måske alligevel blive inspireret af, hvordan pensionaterne udnyttede stordriftsfordele og samtidig formåede at give tusindvis af mennesker et hjem i byen.« *lobi*

MIT Fellowship at The McGovern Institute for Brain Research, Cambridge, Massachusetts

Lundbeck Foundation is sponsoring a two-year postdoctoral research associate position at The McGovern Institute for Brain Research at the Massachusetts Institute of Technology (MIT).

Lundbeck Foundation offers younger researchers a unique opportunity to gain valuable training experience at a world-renowned neuroscience community with access to a broad range of scientific technologies. The long-term mission of The McGovern Institute for Brain Research at MIT is to understand the most complex of all organs, the brain. Research at the McGovern Institute employs the full range of modern neuroscience techniques, from molecular genetics to functional neuroimaging and computational modeling. The experimental subjects range from human volunteers to worms, and the emphasis is not on any particular technique or species, but rather on choosing whatever system is best suited to answering a given question.

This two-year postdoctoral associate position offers a competitive salary, full MIT employee benefits, and a project expense budget.

	Year 1	Year 2
Salary	US\$ 48.000	US\$ 50.400
Benefits & Health Insurance	US\$ 17.413	US\$ 19.405
Research, supplies & conference/travel expenses	US\$ 28.335	US\$ 30.508

In addition, the Foundation will provide a one-off payment of DKK 60.000 to cover relocation costs. If you are bringing your partner to live with you in Cambridge, Massachusetts, the fellowship will be increased by DKK 60.000 per year. Furthermore the grant will include the equivalent of DKK 5.000 per month if you decide to uphold your Danish pension-savings while working at MIT.

Applicants who have earned or completed the requirements for a PhD degree and who have no more than four years of postdoctoral research experience, as well as strong backgrounds in fields including molecular biology, biochemistry, animal genetics and behavior, neuro-engineering, bioengineering, neuroimaging and human cognition, are welcome to apply.

Prior to applying, interested parties should review the McGovern Institute faculty member profiles and interests, which are available at www.mcgovern.mit.edu. To be eligible the candidate must be employed at a Danish university or university hospital.

The chosen finalist will be selected by the McGovern Institute leadership and is expected to begin in a McGovern Institute laboratory no later than February 1, 2016. The finalist must qualify for a U.S. Work visa.

Applicants should submit an application form via the Foundation's electronic application system on www.lundbeckfoundation.com. For enquiries please contact application@lundbeckfonden.com.

The deadline for applications is 10 AM CEST on September 1, 2015.

»Næsten hver session er en succesoplevelse«

HJÆLPENDE HÅND Lektiehjælp foregår ikke længere kun blandt støvede bøger på biblioteket. Projektet Lektier Online har siden 2010 taget lektiehjælpen med hjem på teenageværelset. Her kan elever fra folkeskolen og gymnasiet få hjælp til deres lektier via webcam eller chat.

af Sara Rosenkilde Kristiansen
fotos: Maria Randima

Kasper Lindberg har siden oktober sidste år slået sine folder som lektiehjælper. Han har hovedfag i filosofi og læser til daglig bachelortilvalg i lingvistik på sjette semester på Institut for Æstetik og Kommunikation.

»Der er ikke noget bedre end en elev, der siger 'Fedt, nu forstår jeg det' – det føles godt at gøre en forskel,« fortæller han.

»Hej, mit navn er Kasper. Kan du høre mig?«

Da computeren tændes denne dag, skal Kasper Lindberg tænke i mange forskellige retninger under sin vagt.

Han hjælper med historisk metode og kildekritik, at finde kubikroden af otte, at få taget hul på en biologirapport, og hvordan begreberne angst og håb bruges i forskellige religioner. Hver gang stiller han spørgsmål for at hjælpe eleverne på vej med opgaverne.

De fleste elever vil gerne være helt anonyme og vælger kun at skrive på chatten. Alligevel kan lektiehjælperne godt svare dem med tale. Det fungerer godt, synes han.

Der bliver både talt, chattet og brugt den tavle, de har til rådighed på Lektier Online-sitet, til at få taget hul på lektieproblemerne.

Giver et puf i den rigtige retning

Folkeskolens pensum er let nok for medhjælperne, ellers er Google altid behjælpelig, fortæller Kasper Lindberg.

Jobbets udfordringer er snarere didaktiske. Man skal finde en ba-

lance i at guide uden at levere svaret og rose, uden det bliver for meget. Man lærer også at sige fra, for nogle elever skriver i håb om at få svaret på deres lektier.

»Det nytter ikke noget, det rykker dem ikke fagligt,« konstaterer han.

Sjovt at idéudvikle

Kasper Lindberg er især vild med at diskutere fænomener og brainstorme opgaveidéer med eleverne, for det udvikler sig tit til en sjov snak.

»En folkeskoleelev skulle til en novelle have idéer til, hvordan jorden kunne gå under. Vi fandt på en masse dejligt mærkelige idéer,« griner han.

Stor fleksibilitet

Hver vagt varer tre timer, og Lektier Online forventer, at man mindst tager to om måneden – man bestemmer selv hvornår.

Kasper Lindberg er så glad for jobbet, at han tager en vagt om ugen, og han har tænkt sig at fortsætte.

»Næsten hver session er en succesoplevelse,« fortæller han.

Nyttig for både elever og frivillige

Anders Taylor Hansen, der er frivilligkoordinator på Lektier Online, er tilfreds. En undersøgelse har vist, at 96 procent af brugerne mener, at de med hjælp fra Lektier Online klarer sig bedre i folkeskolen.

De frivillige er også glade for at give en hjælpende hånd.

»En undersøgelse blandt vores frivillige viser, at den primære grund til, de har meldt sig, er at gøre en forskel. CV og karriere fylder også, men er sekundært for de fleste,« fortæller han.

Tavlen blev taget i brug, da Kasper Lindberg (øverst) hjalp en elev i sjette klasse med at finde kubikroden af otte. Callcentret summede, da Omnibus besøgte Lektier Online. Der blev øvet oplæg, løst ligninger og meget mere.

fakta

Lektier Online holder åbent fem dage om ugen fra kl. 16 til 21
Hver dag får over 100 elever lektiehjælp
Der er over 200 frivillige i Aarhus
Alle folkeskoleelever med et UNI-Login kan få hjælp
Eleverne på de 18 gymnasier, der har købt et abonnement, får også hjælp af de frivillige.
Vil du være frivillig? Læs mere på omnibus.au.dk

Ses!

ALTID I POLE POSITION Han står op mellem klokken tre og fire hver morgen. Sådan har det været, siden han var studerende. Spiser sild til morgenmad, som skylles ned med Virgin Mary, en tomatjuice med tabasco og citron. Ellers arbejder han solen sort. Sådan har det også altid været. Og det bliver det sandsynligvis ved med, selvom Svend Hylleberg nu går af som dekan for Aarhus BSS og vender tilbage til professorgerningen på Institut for Økonomi.

af Lotte Bilberg
foto: Lars Kruse

Brillerne hænger i en blå nylonsnor og kan lige skimtes i halsåbningen på den lysebrune ruskindsjakke. Bukserne er mørke. Som skoene, der hviler let på speederen. Håret og skægget, som med tiden er blevet hvidt, ser nyklippet og veltrimmet ud.

»Kan du ikke mærke det?« spørger dekan Svend Hylleberg, »det er fantastisk ikke at være lukket inde. At kunne høre og lugte. Og se op mod himlen. Da vi kørte på ferie til Comosøen sidste år, var det sådan her hele vejen undtagen lige på motorvejen. Det var eventyrligt.«

Sådan her er med taget slået ned i dekanens lille, sorte Mercedessportsvogn. Lige nu suser den op ad Vestre Ringgade på en lunefuld majdag. Aftalen er, at destinationen skal være et sted, som betyder meget for ham. Og anledningen til køreturen, at Svend Hylleberg går af som dekan for Aarhus BSS. En køretur med pitstop hos nogle af dem, som kender ham godt både professionelt og personligt.

Men det er ikke et afskedsinterview, for Svend Hylleberg forlader ikke universitetet. Han vender tilbage til forskningen og undervisningen på Institut for Økonomi, når en ny dekan sætter sig i det sæde, som han har beklædt siden 2011.

I øvrigt var ferieturen sidste år til Comosøen med familien. Svend og Elly Hylleberg. Deres to døtre, svigersønner og i alt fire børnebørn. Sådan er det hvert år. I sommer går turen til et lejet sommerhus på Fyn. For Svend Hylleberg betyder familien alt.

Her er så smukt!

Kort efter parkerer vi på Bartholins Allé i Universitetsparken. Svend Hylleberg peger på den høje, gule bygning 1350.

»Her har jeg haft kontor fra 1973 til 2000, når jeg ikke har opholdt mig i USA. Man kan se til Samsø,« siger han, der gennem et halvt århundrede har haft sin gang på Aarhus Universitet.

Med en håndbevægelse, der omfatter omgivelserne, fortsætter han:

»Sådan her har det set ud siden 1964. Her er så smukt. Forleden var jeg på Institut for Matematik, hvor jeg har undervist i auditorierne gennem mange år. Der er stadig herligt mange tavler. Og der ser ud og lugter ligesom dengang.«

Danmarks Radios Pigekor ligger i cd-afspilleren, og vi synker lidt ned i sæderne med udsigt til gule bygninger og lysegrønne blade under en glimtvis blå himmel.

»Jeg kunne også have kørt dig til Frijsenborgskovene, som jeg har lige i baghaven.«

Svend Hylleberg bor i Hammel. Det gør resten af familien også.

»Hver morgen henter jeg min datters hund og løber i skoven en time fra seks til syv. Resten af dagen bliver hunden passet hos Elly. Min datter fik den som en skudrød jagthund, men den er kommet i hundehimlen, siden den er kommet ind i vores familie.«

Den vigtigste person

En af de utallige studerende, som har nydt udsigten til Frijsenborgskovene fra Svend Hyllebergs have, er Tim Bollerslev, der i dag er professor ved Duke University i Durham, North Carolina, og som tilhører den absolutte verdenselite inden for finansiell økonomi og empirisk finansiering.

»Hvem er ham der?!« »Totalt sejt!« »Jah!« »Ta' lige et billede!« Fire jurastuderende på sjette semester var ved at falde over hinanden og glemte for et øjeblik alt om deres frygtede afsluttende eksamen ved synet af dekan Svend Hylleberg, der blev foreviget af fotograf Lars Kruse i Universitetsparken. En passende vogn for en »businessdekan«, som Hylleberg selv udtrykker det. Han har haft den i omkring tre år. »Købte den brugt for 400.000 kroner. En lille million fra ny.«

»Svend er det menneske, som har betydet mest for, hvordan det er gået mig i min karriere,« fortæller Tim Bollerslev, der er uddannet cand.scient.oecon. fra Aarhus Universitet i 1983.

»På andet eller tredje år blev jeg ansat som hans forskningsassistent, mens han skrev sin doktordisputats. Han var nok den mest up to date forsker inden for sit felt på det tidspunkt. Og helt sikkert den mest internationalt orienterede, hvilket dengang slet ikke var så almindeligt i Danmark, som det er i dag,« fortsætter Tim Bollerslev.

Svend Hylleberg formåede med sine internationale forbindelser at trække internationalt anerkendte forskere til Aarhus. Forskere, som Svend Hylleberg havde lært at kende under sine ophold i USA. Blandt andet som visiting professor på University of California, San Diego.

»Flere af de forskere, vi taler om, og som Svend dengang fik til Aarhus, har fået Nobelprisen inden for de seneste 10-15 år,« fortsætter Tim Bollerslev.

Blandt dem er den amerikanske økonom Robert F. Engle, der modtog Nobelprisen i økonomi i 2003, og som Svend Hylleberg skabte forbindelse til, da han tilskynede Tim Bollerslev til at rejse til USA for at tage en ph.d.

»Robert F. Engle blev min vejleder på universitetet i San Diego, og han har selvfølgelig også været en vigtig person for mig, men jeg havde aldrig mødt ham, hvis det ikke havde været for Svend Hylleberg.«

Listen til dekanatet

At have tæt kontakt til sine studerende har altid været vigtigt for Svend Hylleberg, også da han blev institutleder for Institut for Økonomi. Og som dekan for først Det Samfundsvidenskabelige Fakultet og siden Aarhus BSS.

»Svends største svaghed er de studerende,« smiler Anja Zimmerdahl Hansen, der er sekretariatsleder for dekanatet på Aarhus BSS, »som dekan har han altid haft fokus på at sikre dem ordentlige vilkår.«

Svend Hylleberg fortæller i den forbindelse, at han gennem alle årene som leder hver måned er mødtes uformelt med repræsentanter for studerende fra alle studierne på fakultetet.

Melder de studerende, som du mødes med, så tilbage via de råd, de sidder i på deres forskellige studier?

»Ja, der lavede jeg så en fejl til at begynde med, for jeg sagde ikke til dem, at de godt måtte lade det, jeg fortalte dem, sive ned i systemet. Så nogen af dem troede faktisk, at det, de fik at vide, var fortroligt. Jeg siger jo min mening om tingene indimellem. Men siden har de forstået, at det er det, der er hensigten med møderne.«

Det er nærmest blevet en joke i dekanatet, at de altid får ekstra travlt, hver gang dekanen kommer tilbage fra sine møder med de studerende.

»For så har jeg en hel liste over, hvad der skal laves, og som de kommer til at løbe for at effektuere.«

Hyllebergs gård

Svend Hylleberg starter bilen og kører ned ad Bartholins Allé for at parkere ud for en afspærring til et stort areal ved Institut for Statskundskab og Institut for Psykologi. Danmarks Radios Pigeor synger stadig, og Hylleberg ser fornøjet på de studerende, der selv på denne kolige forsommerdag sidder ved flere af de borde og bænke, som er opstillet på arealet.

»De kaldte det Hyllegården, ved du godt det? Og at det både er kritisk og kærligt ment?«

Han fortsætter endnu mere fornøjet med at fortælle, at her for omkring seks år siden var en parkeringsplads.

»Men så havde jeg et møde med arkitekt Møller, hvor jeg spurgte ham, om ikke de biler kunne komme væk, så vi kunne få lavet en gård med borde og bænke. Han hev en tegning lige op af tasken!«

Og så blev det besluttet af universitetsledelsen?

»Nej, af mig! Det kostede to millioner at lave det. Jeg fik kritik for at bruge fakultetets penge til det, men det hele blev faktisk finansieret af rektors midler.«

Hvordan fik du ham til det?

»Ved at sige, at vi skulle have nogle penge!«

Enorm selvtilid

Svend Hylleberg har en enorm selvtilid på den gode måde, lyder det fra Hans Jørgen Larsen, som har haft Svend Hylleberg som bestyrelsesformand i de i alt 21 år. Hans Jørgen Larsen har været direktør for Jyske Invest.

Gennem årene har de to mænd udviklet et personligt venskab, som også betyder, at de tager på ferier sammen med deres koner. Desuden er de en kreds af venner, som hvert år tager på en udflugt, hvor rammen er Danmarkshistorien.

»Vi begyndte i Jelling med Gorm den Gamle for 12 år siden. Sidste år gik turen i Jeppe Aakjærs fodspor til Jenle,« fortæller Hans Jørgen Larsen. Vennerne endte på Spøttrup Slot ved Salling.

»Og i sådan en situation er det mit indtryk, at Svend sætter stor pris på samværet, maden, vinen – og en god historiefortælling,« fortsætter Hans Jørgen Larsen.

Da Svend Hylleberg bliver spurgt, hvor han har sin selvtilid fra, svarer han, at den har han haft lige siden barndommen.

»Som ung kom jeg heller aldrig op at slås, når vi var til kroballer i Rødkærsbro. Jeg gav nok det indtryk, at hvis nogen prøvede på noget, ville de få en omgang.«

Barsk

Der er næppe nogen på universitetet, der har fået det indtryk i deres omgang med Svend Hylleberg. Men selvom han har en enorm arbejdskapacitet, sådan som professor Torben M. Andersen fra Institut for Økonomi fremhæver, er den ikke blevet brugt på at opøve færdigheder i girafspog.

Og de, der kender ham, kan godt forstå, at Svend Hylleberg indimellem kan virke lidt barsk på dem, der kun har et mere overfladisk kendskab til ham. Men sådan oplever de ham ikke selv. Som Tim Bollerslev udtrykker det:

»Han har sine idéer, og han siger det, som han ser det. Men selvom jeg som studerende har fået at vide, at det, jeg har sagt, er noget »værre bavl«, eller det, jeg har lavet, er noget »værre lort«, har jeg aldrig følt mig mindreværdig over for ham. For han siger det med et glimt i øjet og et smil på læben. Jeg ved ikke helt, hvordan jeg skal udtrykke det, men med Svend kan du altid mærke mennesket. Og varmen.«

Professor Torben M. Andersen, som også har kendt Svend Hylleberg privat gennem mange år, deler den opfattelse:

”

Som ung kom jeg heller aldrig op at slås, når vi var til kroballer i Rødkærsbro. Jeg gav nok det indtryk, at hvis nogen prøvede på noget, ville de få en omgang.

*Svend Hylleberg,
dekan*

»Man kan være enig eller uenig med Svend, men jeg tror, de fleste vil sige, at han er dybt engageret i de ting, han beskæftiger sig med. Men de, der ikke kender ham, kan måske godt opleve ham som lidt firkantet, for han kan have en fremtræden, hvor man let kommer til at tænke: Wauh, der bliver bare meldt ud her! Men jeg har kendt ham i mange år, og sådan oplever jeg det ikke.«

Eller bramfri

Da Svend Hylleberg førhen havde sin daglige gang på Institut for Økonomi, var der en rimelig bramfri tone, fortsætter Torben M. Andersen.

»Vi kunne sagtens have en diskussion hen over frokostbordet, uden at man så skævt til hinanden, fordi man havde forskellige synspunkter. Og Svend kan godt lide en god diskussion. Jeg mener også, at der er mange eksempler på, at han har lyttet til argumenter. Og taget diskussionen til sig. Det er en anden rolle at være dekan, og det har selvfølgelig nogle konsekvenser, når man får den hat på. Ikke mindst i betragtning af, at vi har en universitetslov med en rimelig hierarkisk styreform.«

Hatten af for det gode argument

Også sekretariatsleder Anja Zimmerdahl Hansen underbygger billedet af Svend Hylleberg som en kontant leder. Men hun understreger samtidig, at selvom han har dekanhatten på, er han ikke bange for at lette på den, når han finder grund til det:

»Mange kan opfatte Svend som en lidt skræmmende person, fordi han ofte ikke lægger fingrene imellem, når han kommunikerer sine holdninger til omverdenen. Men samtidig tager Svend hatten af for fornuftige argumenter, og hvis de er gode nok, ændrer han holdning.«

Bløddyr med hang til en god prædiken

Svend Hylleberg ser ikke uforstående ud, da han får at vide, at nogle kan opleve ham som barsk, hvis ikke de kender ham tilstrækkeligt.

Han ser nærmere ud, som om han leder efter ord for, hvor forkert den betegnelse er efter hans egen selvopfattelse. Han finder ét:

»Jeg er måske barsk på det overordnede plan. Men jeg er et bløddyr på det personlige plan.«

Vi sidder lidt uden at sige noget i den parkerede sportsvogn. Danmarks Radios Pigekor tager fat på endnu et nummer fra repertoiret af danske sange, og studerende kaster skrå sideblikke til manden bag rattet på deres vej til eller fra de gule bygninger.

Hvad er det egentlig, vi hører?

»Vi er lidt ovre i det religiøse.«

Er du religiøs?

»Ikke voldsomt. Jeg er medlem af Folkekirken og kan lide at høre en god prædiken. Vi kommer der vel fem-syv gange om året og måske til en konfirmation.«

Hvad gør en prædiken god?

»At den får en til at tænke over tingene. Som en god forelæsning eller et godt foredrag. At du får noget med dig. Noget at fundere over.«

noter

Bom, bom, bom ...

» Hvor svært kan det være at bygge et parkeringsanlæg?« sukkede institutsekretær Helle Nielsen fra Sektion for Sygepleje i en artikel med overskriften »Fint skal det være«, som blev bragt i *Omnibus* sidste sommer. Hun fortalte dengang, at hun gennem 10 måneder havde oplevet, hvordan mindst 12 bilister var kommet i lidt for nær kontakt med den pullert, som spærrede for indkørslen til et nyt parkeringsanlæg ved AU's på det tidspunkt relativt nyetablerede prestigeprojekt Aarhus Institute of Advanced Studies (AIAS).

AU benytter sig flere steder af traditionelle afspærringsbomme. Men i samarbejde med C. F. Møllers tegnestue besluttede man sig af æstetiske grunde for en pullert ved AIAS. Som

kort fortalt fungerede på den måde, at pullerten forsvandt ned i jorden, når en bilist med ret til at benytte p-pladsen passerede.

Men bilisterne kom gentagne gange i karambolage med pullerten. For eksempel oplevede en bilist at få skade på sin undervogn for 55.000 kroner, da den nedsænkede pullert kørte retur, netop som bilisten var ved at køre hen over den. Pullerten blev efter gentagne uheld til sidst taget midlertidigt ud af drift for at gennemgå forskellige test. Da den ikke bestod disse test, blev det efterfølgende besluttet at tage pullerten endegyldigt ud af drift. Så nu er den fjernet, og man er ved at anlægge en bom ved parkeringsanlægget ved AIAS. *lobi*

Foto: Lais Kruse

STUDIEMESSE 2015

DEN 31. AUG. - 2. SEPTEMBER

Kom og besøg vore mere end 85 udstillere der har masser af fordelagtige tilbud til dig på alt fra Rejser, telefoni, computere kulturtilbud, uddannelse eller en god bankforbindelse tilpasset dit studieliv.

KL. 10-16
AULAEN, AARHUS UNIVERSITET

AU tager skridt mod open access

– efter fem år

FORBEHOLD Selvom AU har haft en open access-politik siden 2010, kniber det stadig gevaldigt med at sikre offentligheden fri adgang til videnskabelige publikationer. Både forskere og ledelse har famlet sig frem, erkender næstformanden for Udvalget for Forskning og Eksternt Samarbejde på AU. Nu vil ledelsen systematisere processen omkring open access, så opgaven bliver lettere for forskerne.

af Christian Garde Petersen
foto: Lars Kruse

Det er fem år, siden ledelsen på Aarhus Universitet lavede en open access-politik for at støtte initiativet om fri adgang til videnskabelige publikationer. Måske uden helt at have afstemt den med det videnskabelige personale på universitetet.

Ifølge AU's politik forventes forskerne at uploade en version af deres forskningsartikel i universitetets digitale arkiv PURE, så den bliver frit tilgængelig for alle interesserede. Det skal ske parallelt med den sædvanlige publicering hos et forlag, hvis forlaget – eventuelt efter en embargoperiode – tillader det.

Alligevel blev kun omkring 10 procent af de videnskabelige artikler, som i 2014 kunne gøres frit tilgængelige i PURE, rent faktisk uploadet til arkivet, viser tal fra AU Library.

Forskere undskyldt

Men forskerne skal ikke klandres for det lidt imponerende resultat, mener Ole Steen Nielsen, der er næstformand i Udvalget for Forskning og Eksternt Samarbejde (tidligere Forskningsbåndet) på AU.

»Det er ikke fair at komme efter forskerne. Hvis vi synes, det var for dårligt, så havde vi jo et ledelsesproblem. Faktum er, at vi her står med en opgave, som måske lyder nem, men faktisk er bureaukratisk tung,« siger han.

Opgaven indebærer eksempelvis afklaring omkring ophavsret, overholdelse af embargoperiode og korrekt registrering af version og bidragsydere.

Derudover hersker der ifølge Ole Steen Nielsen en usikkerhed blandt mange forskere om, hvilke negative konsekvenser open access kan have.

Har det for eksempel indflydelse på, hvilke tidsskrifter man kan publicere i? Og hvordan undgår man, at andre refererer til versionen i PURE i stedet for originalartiklen i eksempelvis Nature eller Historisk Tidsskrift?

Ledelsesopgave at skabe opmærksomhed

I en stikprøveundersøgelse foretaget af *Omnibus* i april kunne fem ud af 10 VIP'er svare ja til, at de var bekendt med AU's open access-politik, mens ingen af de adspurgte forskere havde besøgt hjemmesiden, hvor politikken og de nødvendige informationer står beskrevet.

Ole Steen Nielsen erkender, at det er ledelsens opgave at skærpe forskernes opmærksomhed om open access, men at punktet ikke har haft en stor plads på dagsordenen i det tidligere Forskningsbåndet på AU.

»Jeg tror ikke, der har været en bevidsthed om problemstillingen, før vi fik den taget op i udvalget sidste år. Alle har været lidt famlende og nervøse i forhold til, hvad det reelt betyder. Også ledelsesmæssigt på universiteterne har man været lidt i vildrede i forhold til, hvordan man bedst løser opgaven,« siger han.

Handling efter fem år

Det bliver der lavet om på nu. I januar nedsatte Udvalget for Forskning og Eksternt Samarbejde et underudvalg, som med assistance fra AU Library skal udfærdige en indstilling til ledelsen om, hvordan man fremover bedst griber open access an på AU.

Ifølge Ole Steen Nielsen handler det først og fremmest om at lave et system og et digitalt værktøj, som automatiserer registrering og open access-publicering af videnskabelige artikler på en måde, der belaster forskerne mindst muligt administrativt.

»Papirarbejdet ligger i øjeblikket hos forskerne. De er villige til mange ting, men hvis de pludselig skal sidde med store bureaukratiske opgaver, som tager tid fra deres forskning, så vil det automatisk blive nedprioriteret. Det er klart, at der er tale om et dobbelt ansvar, men det er væsentligt, at ledelsen sætter nogle rammer, hvorunder opgaven bliver realistisk for forskerne,« siger han.

fakta**Pilotprojekt**

Udvalget for Forskning og Eksternt Samarbejde på AU har i løbet af foråret igangsat et pilotprojekt i forbindelse med EU-bevillinger fra Horizon 2020 for at afdække forskernes behov for støtte til open access-publicering. Ligesom danske forskningsråd og fonde stiller EU nemlig krav om open access til bevillingshaveren. Den 4. juni vil Udvalget for Forskning og Eksternt Samarbejde diskutere et oplæg til en ledelsesbeslutning om open access.

100 procent open access i 2022

Med Danmarks Nationale Strategi for Open Access fra 2014 satte regeringen som målsætning:

»At der i 2017 via digitale arkiver – repositorer – er uhindret, digital, adgang for alle til 80 procent af alle danske fagfællebedømte forskningsartikler fra danske forskningsinstitutioner, der er publiceret i 2016.«

I 2022 skal den frie adgang ifølge målsætningen gælde for 100 procent af forskningsartiklerne.

Kilde: Danmarks Nationale Strategi for Open Access

fakta**Open access – en kompliceret størrelse**

Open access bygger på idéen om, at forskningsresultater skal være frit tilgængelige for offentligheden og ikke gemmes væk bag abonnementsordninger og betalingsmure.

Der findes forskellige former for open access, som de videnskabelige tidsskrifter og forlag praktiserer individuelt.

Nogle forlag kræver betaling fra forfatteren for til gengæld at gøre artiklen frit tilgængelig med det samme (gylden open access). Andre forlag benytter sig af embargoer, som forfatteren skal overholde, før han eller hun kan parallelpublicere artiklen i åbent arkiv (grøn open access).

Mange universiteter i verden har etableret open access-arkiver – på AU er det PURE. Ligeledes findes der en del fagspecifikke open access-arkiver online, hvor forskeren kan parallelpublicere sin artikel.

Det betyder også, at selvom en forsker ved AU ikke har gjort sin artikel frit tilgængelig i PURE, kan han eller hun godt have gjort den tilgængelig i et andet digitalt arkiv på nettet.

Læs meget mere om open access på medarbejdere.au.dk/openaccess

fakta**Open access-politik for offentlige forskningsråd og fonde**

Siden sommeren 2012 har danske offentlige råd og fonde stillet krav til bevillingshaverne om open access-publicering, hvis tidsskriftet tillader det.

Både Det Frie Forskningsråd og Danmarks Grundforskningsfond er stadig i gang med at tilpasse og evaluere politikken og har endnu ikke vedtaget eventuelle sanktioner.

Kontorchef i sekretariatet for Det Frie Forskningsråd Grete M. Kladakis skriver i en mail til *Omnibus*:

»For Det Frie Forskningsråds vedkommende skal der indsendes afrapportering, der inkluderer meddelelse om, hvordan bevillingshaveren har håndteret kravet om kontakt til forlaget, med anmodning om at få lov til at publicere i et repositorium (open access-arkiv, red). Politikken er så ny, at det først er fremadrettet, at der er tilstrækkeligt med afrapporteringer til, at vi kan undersøge resultatet af politikken. Det vil ske i den kommende periode. Kravet er relativt enkelt at opfylde, så det er forventningen, at bevillingshavere ikke vil have problemer med at opfylde det. Der er derfor ikke truffet beslutning om sanktioner.«

Danmarks Grundforskningsfond tildeler bevillinger til deres såkaldte centers of excellence, som kan bestå af en eller flere forskningsgrupper. I forhold til kravet om open access skriver specialkonsulent Mogens Henrik Sørensen i en mail til *Omnibus*:

»Ved de årlige opfølgingsmøder med hvert center diskuterer vi deres open access-status, især hvis den er ekstremt høj eller lav. Dette gør vi for at lære, hvad der fremadrettet er en fornuftig open access-politik at fremme i dansk sammenhæng.«

Studenterhus AARHUS

Nyd en fredagsøl i Studenterbaren!

Snup en kaffepause i Studiecaféen!

Få en fed koncertoplevelse i Stakladen!

www.studenterhusaarhus.dk

mail: info@studenterhusaarhus.dk

tlf. 8618 3021

Hjernen hitter på Arts

STUDENTERMAGNET Du har måske ligesom næsten 40.000 andre set musikvideoen eller hørt i krogene, at der er oprettet en ny uddannelse på AU? Uddannelsen hedder Cognitive Science og har taget AU's kommende studerende med storm.

af Sara Rosenkilde Kristiansen
foto: fra videoen

Efter ansøgningsfristen for kvote 2-ansøgninger er overskredet, er der ingen tvivl om, at der er interesse for den nye uddannelse. Cognitive Science har modtaget 329 ansøgninger, heraf 170 som førsteprioritet, hvilket gør den til den mest populære uddannelse på Arts blandt ansøgerne.

Jesper Sølund Hansen, der leder studieadministrationen på Arts, fortæller, at kvote 2 plejer at give en stærk indikation på kvote 1-ansøgnernes valg. Derudover påpeger han, at uddannelsen både tiltrækker danske og udenlandske studerende.

Lektor Kristian Tylén og lektor Mik-

kel Wallentin fra Institut for Æstetik og Kommunikation har arbejdet hårdt for at få skabt uddannelsen. De havde til årets u-days booket et lokale med plads til 35 mennesker i Cognition and Behavior Lab på Fuglesangs Allé og blev overraskede, da 100 nye hjerner mødte op og stod tæt pakket i det lille rum. »Successen er overvældende. Det er jo bare den første indikation på, at der er tilslutning til Cognitive Science,« fortæller Kristian Tylén.

Bliv dus med hjernen

På Cognitive Science lærer de studerende hjernen bedre at kende. De lærer, hvordan vi træffer beslutninger, hvordan vi oplever vores omverden, og hvordan vi bruger sproget til at kommunikere og interagere med andre. De studerende får også lov til at gå mere prak-

tisk til værks. De lærer at designe og udføre undersøgelser af hjernen, sindet og menneskelig adfærd.

Kan man brande en uddannelse med en musikvideo?

Med en godkendt studieordning var Kristian Tylén og Mikkel Wallentins næste trin at nå ud til potentielle studerende. Under deres brainstorming var en af deres første indfald, at de kunne skrive en sang.

»Der ligger ikke en større kommunikationsstrategi bag det, det var bare et skørt påfund. Jeg skrev og indspillede sangen i min juleferie, og vi brugte en halv dag på at filme videoen,« fortæller Kristian Tylén.

Dog mener han ikke, at man kan give musikvideoen hele æren for tilslutningen:

»Da jeg snakkede med de kommende studerende til u-days, blev det klart, at de primært havde søgt informationer om Cognitive Science gennem de gængse kanaler.«

”

Successen er overvældende. Det er jo bare den første indikation på, at der er tilslutning til Cognitive Science.

*Kristian Tylén,
lektor på Institut for Æstetik og
Kommunikation*

www.molslab.dk

ET ANDERLEDES KURSUSSTED - MIDT I NATUREN

MOLSLABORATORIET

10% RABAT TIL AARHUS UNIVERSITET

NATURHISTORISK MUSEUM
MOLSLABORATORIET

Er musikvideoen gået din snude forbi, kan du finde den på omnibus.au.dk

Seksdobling af »spøgelsesstuderende« til reeksamen

TOMME PLADSER Antallet af førsteårsstuderende på Arts, som udeblev fra reeksamen i vinter, er seks gange større end sidste år. På grund af fremdriftsreformen er de studerende automatisk blevet tilmeldt eksamensforsøg nummer to, selvom mange måske allerede havde besluttet sig for at droppe ud. De tomme eksamenspladser medfører et betydeligt spild af ressourcer, siger uddannelseschefen på Arts.

af Christian Garde Petersen

Mange censorer og eksaminatorer har haft en loppetjans ved reeksamen på Arts i vinter. Et rekordstort antal førsteårsstuderende dukkede nemlig aldrig op til deres andet eksamensforsøg, viser en opgørelse fra april lavet af Arts Studier.

I alt registrerede studieadministrationen på Arts 498 tilmeldte førsteårsstuderende til skriftlige og mundtlige reeksamener i forlængelse af forrige efterårssemester. Heraf udeblev hele 306.

Til sammenligning udeblev 51 ud af 171 førsteårsstuderende fra reeksamen året før.

Som hovedforklaring på stigningen peger studieleder på Institut for Kultur og Samfund Liselotte Malmgart på fremdriftsreformen, som trådte i kraft for førsteårsstuderende i september sidste år. Den betyder, at de studerende automatisk blev tilmeldt reeksamen, hvis de dumpede eller ikke mødte op til den ordinære eksamen.

»Men i mange tilfælde er der formentlig tale om studerende, som havde besluttet sig for slet ikke at fortsætte på uddannelsen og derfor ikke ville til reeksamen,« siger Liselotte Malmgart.

Betydeligt spild af ressourcer

De mange udeblivende studerende medfører et unødvendigt stort merforbrug af ressourcer, fortæller uddannelseschef på Arts Leo Normann Pedersen.

»Det er klart et problem. Hvis det viser sig at være en tendens fremadrettet, så er det et betydeligt beløb, der kan spildes på det her,« siger han.

Ved de mundtlige eksamener skal censor og eksaminator ikke bare have løn, de spilder også deres tid, når de studerende udebliver, forklarer uddannelseschefen. Derudover er der et stort administrativt planlæg-

ningsarbejde, som kunne have været undgået.

Til skriftlige eksamener er problemet mindre, ifølge Leo Normann Pedersen. Her kan leje og booking af unødvendigt store lokaler nævnes som eksempler på ressourcetilsløst.

»Fordel, hvis reglen ikke var indført«

Arts har endnu ikke lavet beregninger på, hvad det seksdoblede antal »spøgelsesstuderende« reelt koster. Men det kunne der være brug for, mener Liselotte Malmgart, som gerne så reglen om automatisk tilmelding til reeksamen for førsteårsstuderende ophævet.

»Det ville bestemt være en fordel, hvis reglen ikke var indført. Ressourcetilsløst bør i hvert fald vejes op imod det, som politikerne mener, man vinder ved at have den,« siger hun.

Liselotte Malmgarts chef, institutleder på Institut for Kultur og Samfund Bjarke Paarup, vil ikke direkte svare på, om han ønsker reglen ophævet eller ej.

»Vi er jo underlagt at sørge for, at de studerende bliver færdige til tiden. Det her er et af de redskaber, vi har. Men der er traditionelt set mange, der i løbet af det første studieår finder ud af, at der er noget andet, de hellere vil. Så hvis ikke de møder op til den ordinære eksamen, kan man diskutere det fornuftige i, at de automatisk bliver tilmeldt reeksamen,« siger han.

Discounteksamener

Til gengæld er institutlederen ikke i tvivl om, hvordan man kunne bruge de midler, der går tabt på tomme pladser ved reeksamen.

»Pengene kunne bruges på at lave eksamener, som har et stærkere læringsudbytte og integrerer undervisningen mest muligt. Desværre opfordrer det her jo til det modsatte, nemlig at lave eksamener, som bare er tjeke, fordi det er det billigste,« siger han.

fakta

Tilmeldte og udeblivende førsteårsstuderende til efterårseksamen

De førsteårsstuderende, begyndte i september 2014, er det første hold, der har været omfattet af reglen om automatisk eksamenstilmelding på grund af fremdriftsreformen. Året før var det op til de studerende selv at tilmelde sig eksamen. Tallene fra Arts Studier viser en markant stigning i både tilmeldte og udeblivende ved reeksamen. Fra næste semester omfatter reglen om automatisk tilmelding til både eksamen og reeksamen alle studerende på landets universiteter.

Ministeren i samråd

Uddannelses- og forskningsminister Sofie Carsten Nielsen var 28. april kaldt i samråd omkring de negative konsekvenser af fremdriftsreformen. Som modsvar på det stigende antal reeksamener nævnte ministeren, at det skal være klart og tydeligt, hvad der skal til, for at man kan bestå og gøre det godt inden for den tid, der er tilrettelagt til undervisningen, og at de studerende skal have mere feedback.

AU vil give et år til specialet

SPECIALEREGLER Ledelsen på Aarhus Universitet vil give flere studerende mulighed for at inddrage tredje semester til specialet, så de får et år og 60 ECTS-point.

af Christian Garde Petersen
fotos: Maria Randima

Udspillet er en reaktion på, at specialeperioden på flere uddannelser – som konsekvens af fremdriftsreformen – er blevet kortet ned fra seks måneder, som hidtil har været normen. Det gælder både på AU og flere af landets øvrige universiteter.

I dag er muligheden for at inddrage tredje kandidatsemester til specialet i praksis forbeholdt studerende på na-

turvidenskab og sundhedsvidenskab på grund af tidskrævende forsøg i laboratoriet.

Samme mulighed skal gælde for studerende på de øvrige fakulteter for at sikre den nødvendige tid til fordybelse, mener ledelsen.

Visionen med udspillet er samtidig, at mange flere i specialet kommer til at kombinere forskning med en tæt relation til arbejdslivet, forklarer prorektor for uddannelse Berit Eika.

»Målet med specialer er først og fremmest, at studerende får muligheder for at afprøve fagets teorier og me-

toder på et fagligt afgrænset emne. Det må meget gerne være en konkret problemstilling i en privat eller offentlig virksomhed,« siger hun.

Ledelsen på AU håber, at 60 procent af alle specialer på AU i 2020 vil være etårige.

Studenterrådet: Specialeudspil ingen kur mod fremdriftsreformen

Formand for Studenterrådet på AU Sune Koch Rønnow bifalder visionen om, at flere studerende får mulighed for at vælge etårige specialer.

Men han advarer i samme åndedrag

imod at se udspillet som en løsning på det pres, fremdriftsreformen lægger på de studerende.

»Som jeg forstår udspillet, får man jo samlet set ikke den tid tilbage, som på grund af fremdriftsreformen bliver skåret af kandidatuddannelsen. Selvom det bliver muligt at inddrage tredje semester til specialet, må man forvente, at arbejdspresset og kravene til ECTS-point relativt vil være de samme,« siger han.

Voxpop:

Ville du vælge et etårigt speciale?

Omnibus har spurgt tre nuværende og en kommende specialestuderende, om de kunne finde på at inddrage tredje semester til specialet, hvis de havde (haft) muligheden.

Randi Osmann, spansk og religion. Skriver speciale om varmemetaphorer på spansk og dansk. Valgte profilfag på tredje semester med kurser i didaktik og indlagt praktik på et gymnasium.

Jeg ville da gerne have mere tid til mit speciale, men ikke på bekostning af tredje semester. Det er faktisk det bedste semester, jeg har haft i løbet af hele min studietid.

Muligheden for at komme i gymnasiepraktik på tredje semester har gjort mine jobmuligheder bedre. Og de fag, jeg fulgte samtidig med, har givet mig nogle fagdidaktiske redskaber, jeg ikke ville være foruden.

Mette Esager, digital design og informationsvidenskab, andet kandidatsemester. Har planlagt praktik på tredje kandidatsemester og forventer at underskrive specialekontrakt i december.

Jeg har allerede overvejet, om jeg kunne bruge praktikopholdet i mit speciale. Det er der nogle, der gør.

Praktikken indebærer jo i forvejen, at man skal skrive en faglig opgave som afslutning. Og det kommer til at lappe ind over, at jeg skal forberede mit speciale og underskrive specialekontrakten i december.

På den måde ville det være oplagt at kombinere specialet med et samarbejde med en virksomhed og udvide forløbet til et år.

Derudover er kandidaten jo i forvejen ikke særlig lang, og hvis man så skal sidde i to hele semestre med specialet, så er det begrænset, hvor meget undervisning man i det hele taget har på sit hovedfag.

Hvis man laver fagdidaktisk speciale, kan jeg godt se, man vil kunne inkorporere praktikken, men jeg skriver et teoretisk speciale om metaforer, så det ville ikke fungere.

Derudover er jeg måske heller ikke den bedste til at sidde helt alene med mine ting, så et år ville være lang tid. Jeg kan godt lide at få input fra nogle undervisere. Det er jo dem, der ved noget om faget.

I forhold til fordybelse ville det også være supergodt at have mere tid.

Jeg kan sagtens se en idé i, at kandidaten hedder et års undervisning og et års speciale. Det synes jeg, ville give mening, fordi specialet er ret vigtigt. Det er ikke bare en eksamensopgave, men noget, der skal udgives i et forskersamfund.

Jeg ville heller ikke være ked af at skulle ofre muligheden for at vælge profilfag på tredje semester til fordel for etårige specialer. For umiddelbart er der ikke nogen af fagene, der er relevante for mig.

Derfor håber jeg også, at jeg får en aftale på plads med en praktikplads. Ellers bliver jeg tvunget til at tage profilfag efter sommerferien.

noter

Fornem videnskabspris går til kræftforsker og fysiker

Aarhus Universitet uddelte 28. maj Rigmor og Carl Holst Knudsens videnskabspris på 100.000 kroner til to forskere, som har gjort sig bemærket på allerhøjeste niveau.

Den fornemme hæder gik i år til kræftforsker Jens Overgaard og fysiker Jens Kehlet Nørskov.

Professor Jens Overgaard har sat dansk kræftforskning på verdenskortet med bidrag gennem mange år inden for specielt eksperimentel og klinisk kræftforskning.

Han er i dag leder af Afdeling for Eksperimentel Klinisk Onkologi, som er en af de meget forskningsaktive afdelinger på Aarhus Universitet og Aarhus Universitetshospital.

Professor Jens Kehlet Nørskov er

uddannet fra Institut for Fysik på Aarhus Universitet og er i dag professor i chemical engineering ved Stanford University.

Han har blandt andet høstet international anerkendelse for sit betydningsfulde bidrag til teoretiske, fysiske beskrivelser af katalysatorer, nanostrukturer og overflader.

Talenter hædret

Ved samme lejlighed blev Aarhus Universitets Forskningsfonds talentpris på 50.000 kroner overrakt til fem unge forskere, som har udmærket sig ved deres forskningsresultater og -formidling.

De fem talenter er:

Mette Løvschal (arkæologi) for sit studie

Jens Kehlet Nørskov

Jens Overgaard

Foto: Privat

Foto: Lais Kruse

af grænsemærker i Nordeuropa, Mia Skytte O'Toole (klinisk psykologi) for sin forskning i social fobi og nye behandlingsmetoder, Louise Halleskov Storgaard (jura) for sit studie af de europæiske menneskerettighedsdomstoles samarbejde, Søren Ulstrup (na-

noteknologi) for sin forskning i solceller og Søren Dinesen Østergaard (klinisk psykiatri) for forskning, der kan forbedre mulighederne for at vurdere sværhedsgraden af psykotisk depression. *cgp*

Jonas Kollner, erhvervsøkonomi. Skriver speciale om landbrugets rolle i fremtidens samfund. Var på tredje kandidatsemester i praktik hos Landbrug og Fødevarer.

Hvis det er tanken, at der kommer et konkret produkt ud af det, så kunne jeg godt have fundet på at lave et étårigt speciale.

Jeg synes i forvejen, man tænker speciale ind over, når man er i praktik. Noget af idéen ved praktik er jo også at få et indblik i, hvordan en virksomhed fungerer, og få suppleret det teoretiske i en praktisk virkelighed. Og derimellem finde det spændingsfelt, hvor specialet skal opstå.

Det ville ikke nødvendigvis være et problem, at det går ud

over den »rene« praktik på tredje semester. Så længe specialet er virkelighedsnært og ligger i tråd med det, man laver. Så kan praktikken måske på nogle måder blive mere fokuseret.

Men egentlig synes jeg, fem-seks måneder til for eksempel at udrette en strategi for en virksomhed er realistisk. Man skal også videre med det, og så er det meget rart at have en deadline hængende over hovedet.

Ellers skulle det måske være i forhold til implementering af strategien, at der kunne være noget opfølgning i de næste seks måneder, så man bliver mere som en del af virksomheden. Det kunne være en sjov idé at vende det om, så man lavede specialet først og derefter kom i praktik og fik lov til at føre tingene ud i livet.

Henrik Helth, engelsk og dramaturgi. Skriver speciale om indirekte andetsproglæring (indlæring af sprog ved brug af computer). Valgte profolfag på tredje semester med kurser i didaktik og indlagt praktik på et gymnasium.

Jeg oplevede, at tredje semester var et mismask, som i bund og grund ikke hang sammen. Vi havde fast undervisning hver uge, samtidig med vi var i praktik.

Hvis man kunne slå praktikken sammen med specialet og lave et samarbejde med et gymnasium på en måde, der ville give faglig mening, så kunne det godt være en god idé. Eller tilsvarende, hvis

man kunne inkorporere sine profolfag på tredje semester, så de knyttede sig til det, man skriver speciale om.

Jeg følte ikke, jeg kunne nå at forberede mig ordentligt op til specialet. Man skal helst have forberedt så meget som muligt, inden man overhovedet går i gang første januar eller februar, for ikke allerede at være bagud. Det følte jeg ikke, der var tid til.

Så personligt tror jeg, mit stressniveau ville falde, hvis jeg kunne have inddraget tredje semester – også selvom kravene ville være tilsvarende højere, og specialet skulle dække 60 ECTS-point.

Jeg kunne for eksempel godt tænke mig at have haft et år til at gentage nogle undersøgelser for at se, om der skete en udvikling.

Drømmen om det perfekte æble – en historie om krig og kærlighed

ANVENDT FORSKNING Vi forbrugere vil have æbler uden pletter fra skurvsvamp og ormehuller fra insektlarver. Samtidig vægrer vi os ved tanken om pesticidrester i æblerne. Det dilemma forsøger en forsker fra Fyn og en æbleavler fra Snaptun at løse ved brug af udenlandske spioner, præcisionsvåben og forførelsens kunst.

af Christian Garde Petersen
fotos: Maria Randima

Vagn Niensens æbleplantage ville gøre enhver barokkonge misundelig.

Så snorlige står hans æbletræer i lange rækker og strutter med deres hvide forårsblomster. Her er ingen slinger i valsen eller tunge krogede grene. Træerne er tæt beskåret, så hver eneste blomst – og snart hvert eneste unge æble – får samme mængde sollys, regn og vind.

Æbleavleren fra Snaptun ved Horsens forsøger at være med allerlængst fremme i feltet, når det kommer til konventionel æbleavl og optimering af produktionen.

Af samme grund er han vant til at have konsulenter og forskere til at kigge sig over skulderen i sit daglige arbejde.

Og netop sådan én – altså en forsker – er denne solskinsdag i slutningen af maj med på frugtavlens besigtigelse af træerne.

Marianne Bertelsen, som hun hedder, har netop taget fat i en gren og nærstuderer nu en af de hvide blomster.

»Er det frostskafer, du kigger efter?« spørger æbleavleren.

»Nej, det var egentlig angreb fra snudebiller. Har du haft mange af dem i år?« svarer forskeren.

Vi er vidne til et klassisk eksempel på anvendt forskning og et – forhåbentlig – frugtbart møde mellem videnskab og praktisk virkelighed.

De giftige avisoverskrifter

Æbleavler Vagn Nielsen og seniorforsker Marianne Bertelsen fra Institut for Fødevarer i Årslev på Fyn er på en fælles mission, der går ud på at nedbringe procentdelen af pesticider i de færdigudviklede æbler til et absolut minimum.

Ja, faktisk er målet en såkaldt nulrest, hvilket vil sige, at der slet ingen spor er af pesticider, når forbrugeren sætter tænderne i frugten.

»Du får nok ikke Vagn til at synes, pesticiderne er farlige,« siger Marianne Bertelsen og fortsætter:

»Det synes jeg sådan set heller ikke, for vi er i forvejen nede i nogle meget små koncentrationer. Og sprøjtemidlerne er efterhånden testet så meget, at dem, der virkelig kunne volde skade, er blevet forbudt.«

Men hvorfor så denne mission? Marianne Bertelsen forklarer:

»Fordi befolkningen stadig synes, det er et problem. Vi ved jo, at der hvert år kommer en avisoverskrift om gift i æblerne. Det gør forbrugeren bekymrede. Og det må vi tage alvorligt,« siger hun og tilføjer, at der også fra politisk side længe har været pres på for at nedbringe pesticidresterne.

Den giftfri plan

Samtidig sætter forbrugeren høje kosmetiske krav til æblerne og vægrer sig ved tanken om brune pletter fra skurv-

svamp eller ormehuller fra insektlarver.

»Men det er altså umuligt at drive en frugtplantage helt uden at sprøjte,« slår Marianne Bertelsen fast.

Til gengæld har forskeren fra Årslev fundet en anden løsning på dilem-

gende periode, hvor træet har sat frugt, og æblerne udvikler sig frem til høsten i august. På den måde kan man undgå pesticidrester i frugten.

Det viser i hvert fald resultaterne fra Marianne Bertelsens netop afsluttede forskningsprojekt, som blev udført i Institut for Fødevarers forsøgsplantage i Årslev. Metoden har fået navnet nulreststrategien.

Fem års forspring

Men én ting er en lukket forsøgsplantage på et begrænset areal, noget andet er frugtavlernes praktiske hverdag og vidt forskellige geografiske og vejrmæssige forhold.

Derfor har Marianne Bertelsen henvendt sig til tre konventionelle frugtavlere og tilbudt dem at være med i et realitetstjek af forsøget fra Årslev.

En af dem er Vagn Nielsen, som nu for andet år i træk forsøger sig med Marianne Bertelsens nye dyrkningsmetode i en del af sin plantage i Snaptun. For Vagn Nielsen stiller gerne op i videnskabens – og, nå ja, sin egen virksomheds – tjeneste.

”

I gamle dage kørte vi jo bare ud og sprøjtede, og når vi så var færdige, plukkede vi æblerne. Men vi bliver hele tiden klogere.

Vagn Nielsen,
æbleavler

maet, der både kan virkeliggøre drømmen om pesticidfri æbler og samtidig imødekomme forbrugernes kosmetiske ønsker.

Ved at optimere sprøjtningen i marts, april og frem mod a blomstring i slutmaj kan det lade sig gøre helt at undlade brug af pesticider i den føl-

Æbleavlere Vagn Nielsen og forsker Marianne Bertelsen inspicere æbletræerne sammen en sidste gang, inden de sætter frugt og Vagn Nielsen indstiller sprøjtningen med pesticider.

»Jeg kalder det løbende udvikling af produktionen. I gamle dage kørte vi jo bare ud og sprøjtede, og når vi så var færdige, plukkede vi æblerne. Men vi bliver hele tiden klogere,« siger han.

Og hvis man er parat til at tænke i nye baner, kan man måske komme udviklingen og forbrugernes ønsker i forkøbet, mener Vagn Nielsen.

»Jeg springer måske en fire-fem år længere frem end alle andre ved at være med i det her projekt. Jeg lærer jo meget mere ved at se det ske i praksis end ved bare at sidde til et stort møde om vinteren og høre et teoretisk oplæg fra Marianne eller en af hendes kolleger,« siger han.

Så Vagn Nielsen vil hjertens gerne nedbringe forbruget af kemikalier – der i parentes bemærket er dyre i indkøb – så længe han stadig kan bevare et højt høstudbytte, understreger han.

»Det kan ikke hjælpe noget, hvis vi skal til at dyrke på den nye måde og så må sige: 'Hov, der tog æblehvepsen alle vores discovery i år,' som det nogle gange sker for økologerne. Så bliver det alt for dyrt,« siger han.

Hollandsk spion sladrer om svampeangreb

En af de største udfordringer ved at dyrke æbler i Danmark er angreb fra skurv, som spredes via svampesporer fra døde blade i jordbunden.

Truslen fra skurv er værst om foråret, og derfor gælder det for Vagn Nielsen om at sprøjte så præcist og effektivt som muligt mod svampesporerne, indtil træet begynder at sætte frugt.

Til det formål og for generelt at begrænse brugen af pesticider benytter æbleavle-

ren et hollandsk udviklet og højteknologisk overvågningsystem.

Midt i Vagn Nielsens æbleplantage står en vej- og målestation, som ikke syner af meget, men som samler vigtig data om temperatur, vind, luft- og bladfugtighed og sender alle oplysningerne til en server i Holland.

Herfra kan den danske frugtavlere hente oplysningerne tilbage til Snavn og ind i sit overvågningsprogram på computeren i dagligstuen.

Er der et luftangreb på vej fra svampesporer, sladrer programmet til Vagn Nielsen, så han kan sætte ind på det helt rigtige tidspunkt og med det helt rigtige præcisionsvåben.

Den hollandske spion har dog ikke sat Vagn Nielsens egen dømmekraft helt ud af spil.

»Som regel har jeg en meget god fornemmelse af det i forvejen,« griner han.

I krig og kærlighed gælder alle kneb

Bekæmpelsen af insekter kan være lidt mere udfordrende, forklarer Marianne Bertelsen. Det er nemlig meget lokalitetsbestemt, hvor skadedyrene holder til.

»Vi har set nogle snudebiller her hos Vagn, som vi ikke har set i forsøgsplantagen i Årslev i 20 år. Det er derfor, vi har brug for at afprøve vores forsøg ude hos avlerne, så vi kan finde ud af, om og hvordan vi kan kontrollere det, når de her problemer opstår,« siger hun.

Foruden snudebiller var Vagn Nielsens plantage sidste år plaget af viklere. En lille sommerfugleart, som med silketråde vikler værtsplantens blade sammen til små ruller.

fakta

Samarbejdet mellem forsker og avler kort fortalt

Vagn Nielsen har sat et område på 1,2 hektar af i sin plantage til Marianne Bertelsens forsøg med nulreststrategien. Det omfatter omkring 3.000 æbletræer.

På den ene halvdel af området foregår dyrkningen som normalt, hvilket betyder, at Vagn Nielsen fortsat sprøjter med pesticider hen over sommeren, efter der er kommet æbler på træerne.

Den anden halvdel dyrker han efter nulreststrategien. Derfor ophørte han med at bruge pesticider på denne del i slutningen af maj i år.

Avleren har det sidste ord

Vagn Nielsen får løn for de arbejdstimer, han bruger på forsøget, men han bærer selv risikoen, hvis han får en skade og må kassere noget af høsten.

Derfor har han også vetoret og kan vælge at køre ud og sprøjte, hvis han vurderer, at risikoen for angreb bliver for høj.

Det er andet år, Vagn Nielsen er med i forsøget, som strækker sig over tre år.

Dansk frugt uden sprøjterester

Eller blot DAFRUS er navnet på det samarbejde, som Marianne Bertelsen og hendes kolleger fra Institut for Fødevarer har indgået med tre erhvervsplantager for at afprøve den såkaldte nulreststrategi i praksis.

Ved forudgående forsøg i en forsøgsplantage har forskerne vist, at det med en optimal sprøjtning af træerne i perioden inden frugtsætning er muligt at undgå at sprøjte i den periode, hvor frugterne udvikles, uden at det fører til store tab, og uden at der kommer pesticidrester på frugten.

DAFRUS skal være med til at bestemme, i hvilket omfang og i forhold til hvilke sorter nulreststrategien kan implementeres i erhvervet.

Erhvervsplantagerne ligger i henholdsvis Snavn, Tåsinge og på Fejø.

Heldigvis er viklere omtrent lige så dumme som mennesker, forklarer Marianne Bertelsen.

De lader sig nemlig lokke af feromoner – eller kærlighedshormoner, som duftstofferne populært bliver kaldt.

Undersøgelser viser, at feromoner spiller en vigtig rolle ved seksuel tiltrækning hos mennesker såvel som hos dyr. Og entreprenante firmaer har derfor udviklet parfumer til både mænd og kvinder, som indeholder stoffet og efter sigende skulle give ekstra opmærksomhed fra det modsatte køn.

Selv samme »lokkeeffekt« ønsker Marianne Bertelsen og Vagn Nielsen

at opnå hos viklerne ved at hænge duftstoffer op rundt om i plantagen.

Det er dog ikke meningen, at der skal opstå sød musik mellem viklerne.

»Tværtimod er formålet at forvirre hannerne, så de får sværere ved at finde og befrugte hunviklerne,« siger Marianne Bertelsen.

Der var højt humør og glade smagsløg, da to begejstrede grafiske designere kastede sig over Statsbibliotekets kantines buffet. Det var så godt, at selv fotografen måtte hente sig en portion.

Er du brødflov, og har du kritiske smagsløg?

Så kan du blive kantineanmelder for en dag for *Omnibus*. Du skal være studerende eller ansat på Aarhus Universitet og gerne madglad og madinteresseret, men som minimum skal du gå op i muligheden for at få et godt, veltilberedt måltid mad på AU til en fair pris. Vi anmelder både maden og stemningen i kantinen.

Skriv til omnibus@au.dk

Ingen hurragris – men anmelderne fik krølle på halen

KANTINEANMELDELSE To madglade grafiske designere tog på udflugt til Statsbibliotekets kantine på Nordre Ringgade i Aarhus – det viste sig at være hele turen værd. Maden var frisk og velmagende, kagerne lækre, og så var stemningen i top.

anmeldt af Astrid Reitzel og Nikolai Lander, der er grafiske designere hos Event og Kommunikationsstøtte, Forskning og Eksterne Relationer **fortalt til** Sara Rosenkilde Kristiansen **fotos:** Lars Kruse

~ MADEN ~

Det første, der møder os, inden vi træder ind i selve kantinen, er en spisesedel med ugens menu. Der er to retter hver dag, og de udførlige beskrivelser får allerede mundvandet til at løbe. Siciliansk kalvebryst og barbecuemarinerede grillkøller af gris er på menuen i dag. Der er ingen tvivl – vi prøver begge dele. Vi kan se, at kantinen er med på moden: Man kan betale med MobilePay, og så er der håndsprit ved indgangen. Det tegner allerede godt.

Vi er smaddersultne og klar til at kaste os over den indbydende buffet. Der er et dejligt varieret udvalg med spændende salater. De ser friske ud, og der er ingen tvivl om, at man bruger årstidens råvarer – det kan vi lide. Derudover er deres sandwich pakket i små poser med tydelig datomærkning og beskrivelser af fyldet. Der er også smørbrød til 12 kroner. Det ser hjemmelavet ud. Deres kolde vand tappes fra kafemaskinen – det er nu lidt spøjst. På det store kagebord vælger vi en snitte og et stykke af den hjemmelavede rabarbertærte. Ekspedienten fortæller engageret om vores valg.

Sovsen og kartoffelmosen står først for. Begge dele er lækre og cremede og har godt med smag. Mormor har været her på den gode måde.

Maden smager af noget, og der er forskellige konsistenser. Jordskokkerne er sprøde, kalvebrystet er mørt og velmagende med peberrod på skorpen. De glaserede perleløg smager afsindigt godt. Astrid er fan af humus, og den her er skisme god.

Grillkøllen har fin marinade, men den er lidt anonym og tør – ikke en hurragris, snarere et tilbehør til humus og pesto.

Kagerne har kigget på os længe nok og skal prøves af. Vi får en latte og en kop filterkaffe til – lidt ordinær maskinkaffe og ingen frisk mælk i latten. Astrid er glad for snitten. Den smager godt og fedter ikke. Nikolai udbryder: »Hold kæft, hvor smager rabarbertærten godt.« Eneste anke er, at den godt kunne have lidt flere friske rabarber i.

~ PRISEN ~

Vi kommer af med 156 kroner for det store festmåltid. Vi fik også en juice og et ekstra stykke kød. Det er selvfølgelig dyrt at gøre hver dag, men det er en fair pris for kvaliteten. Man har også mulighed for at tage mindre tallerkner eller købe et rabatkort.

~ STEMNINGEN ~

Der er højt humør og hyggeligt på Statsbiblioteket. Her er en blandet skare af ansatte og studerende. Og så viser kantinen sig at være samlingspunkt for taxachauffører, der åbenlyst kender det meget venlige og engagerede personale.

~ KONKLUSION ~

Det er i den grad en fejl, vi ikke har været her før. Man vil noget med kantinen, og der er masser af smag i den gode mad. Salaterne afspejler kokkens valg og passer til dagens retter. De er friske og velmagende. Kagerne var også et besøg værd. Vi er ikke i tvivl – der er topkarakterer for både maden og stemningen. Med resterne af snitten går vi glade og mætte tilbage til vores kontor.

Mad

Stemning

Mad: 1-5 Omnibuslogoer

- 1 Adr!
- 2 Frokosten glider kun lige ned
- 3 Ikke nogen kulinarisk oplevelse, men maden lukker munden på en knurrende mave
- 4 Glade smagsløg!
- 5 Mums! Her kommer jeg gerne igen ...

Stemning: 1-3 Omnibuslogoer

- 1 Kedeligt/holdt/overfyldt/mennesketomt
- 2 Fint nok, men ikke vildt spændende
- 3 Hyggeligt – gid, at frokostpausen aldrig sluttede!